

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÅN

MRS OSA
som man snart får
se i hennes och hennes
make dr MARTIN JOHN-
SONS Afrikafilm
"SIMBA"

PRINS WILHELM
*skriver om en intressant
utflykt i Italien*
--*--

ANDERS de WAHL
*hyllas i ord och bild till sitt
jubileum av svenska kvinnor*
--*--

ANNA BRANTING, JULIA SVEDELIUS M.F.L.
berätta om en misslyckad middag
+

ANNIE ÅKERHIEM
skriver om konsten att vara ensam
--*--
i detta n:r

K R Ö N I K A

OM SKILSMÄSSOR, KÖRKORT OCH ETT GLATT HUMÖR

ÄRKEBISKOPEN HAR ÅTERIGEN talat mot skilsmässorna eller snarare mot de lättsinniga skilsmässorna. Ty det finns skilsmässor som icke ens kyrkan kan ogilla. Skilsmässor som hjälpa människor ur olidliga förhållanden.

En mycket vanlig anledning till skilsmässa är väl, att någondera av parterna gått och förälskat sig och vill ha sitt äktenskap upplöst för att få gifta om sig.

Då tycker jag — så gammalmodig är jag — att där det finns barn är ett nytt tycke icke tillräcklig grund för skilsmässa. För katten, i och med att barnen kommit till, är inte äktenskapet en historia à deux, utan barnen är huvudpersonerna i förbindelsen. De måste framför allt skyddas, dem måste man framför allt ta hänsyn till. Deras rätt ska gå först.

Därför att kärleken är död, varför ska plikten mot barnen dö? Det gemensamma arbetet för de små, den gemensamma glädjen över dem och medvetandet att ha gjort sin plikt är inte det värt någonting?

I mitt recept för lyckligare äktenskap ingår större portion affärsmässighet. (Dåna intel!) Vem behandlar någonsin sin kompanjon så gement illa, som många behandla sin partner i äktenskapet? Är äktenskapet ett kontrakt, vilket det ju är, skall det vara bindande gentlefolk emellan.

I de länder som icke tillåta skilsmässor, så resignerar man. Gör sitt bästa. Och det är märkvärdigt så mycket man kan göra då! Hur saker och ting reder upp sig.

Här slår man handskar och väntar i bordet, och skriker på skilsmässa så fort det blir en fnurra på tråden. Där uppfostras man till att finna sig till rätta i äktenskapet. Eftersom det nu inte går att komma ur det.

Det är sant att några av kontrahenterna i dessa senare äktenskap ibland tillåta sig en fri förbindelse vid sidan om äktenskapet. Det kan naturligtvis vara mycket bedrövligt. Men i alla fall: barnens rätt trampas icke under fötterna. De sitta i alla fall kvar i sitt hem. De äro sin fars barn och sin mors. Den rysliga blandningen av våra barn och pappas frus barn och mammas nya mans ungar, dem slipper man.

Fast kärleken inte längre finns, behöver väl inte vänskapen och aktningen nödvändigt gå? Det är förskräckligt gammalmodigt och antiellenkeyskt, det vet jag, men jag tycker, att finns det barn, så får pappa och mamma hellre reda sig utan kärlek än barnen utan pappa och mamma.

De ha inte bett att få komma till världen. Har man satt dit dem, så får man se till att göra sin plikt till det yttersta för dem, de oskyldiga förtroendefulla små liven.

*

Efter att en lovdag ha varit nere på isen och spelat bandy mellan 11 och 5, kom min lilla pojke (nio år) hem alldeles slut. Han var så trött, så han inte orkade

äta och bara sov. Våt och kall var han också. Alldeles icke någon bild av välmåga. Tvärtom. En liten överansträngd krake.

Det var här inte fråga om någon av skolans fasta idrottsdagar. Pojkens överansträngning var fullt frivillig. Jag berättar historien bara för att visa, hur lätt barn bli överansträngda. Mest därför att en duktig pojke eller flicka aldrig erkänner sig vara trött. Så länge kamraterna eller lärare står i, så hanka de med.

Därför gäller det vid skolornas idrottsdagar, att läraren verkligen ger akt på barnens kondition, inte bara frågar då och då. Är ni trötta, pojkar? På vilken fråga han naturligtvis alltid får ett rungende nej till svar.

Major Littorin, som väl har mera erfarenhet om pojkar och friluftsliv än de flesta, varnar för alltför intensivt utnyttjande av idrottsdagarna, så pojkarna komma hem urlakade och omöjliga för läxor eller andra göromål.

Bättre att inställa en idrottsdag, om vädret är omöjligt, än att riskera att dra' över pojkarna — av vilka många äro små, många äro klena, många icke härdade och många ovana vid strapatser — förkylningssjukdomar av diverse slag. Eller riskera en överansträngning som resulterar i ovilja för friluftsliv.

Många mammor har för mig beklagat sig över, att deras pojkar kommit hem från idrottsdagarna alldeles dödströtta, och bett mig påtala saken. Jag tror att det hela kommer att reda upp sig, när lärarna få litet mera insikt i saken. Däremot tror jag inte att det är alldeles nödvändigt, att lärare bli utbildade idrottsmän. För min del, tror jag, att en äldre herre i överrock och galoscher kan vara en utomordentlig broms på pojkarnas lust att överanstränga sig, under det att en tränad idrottsman lätt

Idunpris till dambilisterna.

Tre damer, fruarna Ingeborg Stille, Dolly Paulitz och fröken Signe Kassman, ha haft modet att anmäla sig till K. A. K:s stora vintertävlan, vår kanske svåraste biltävlan. Idungudinnan ler hult åt dessa moderna amazoner och som ett tecken på sitt välbehag har hon beslutat uppsätta ett hederspris åt damerna i denna tävlan. Vem kommer nu att erövra ovanstående vackra silverskål, utgången från hovjuvelerare C. G. Hallberg

är fallen för att överskatta småpojkar prestationsförmåga. Det som är rakt ingenting för en stor, stark, tränad karl är ett jättearbete för en liten nioåring. Som visserligen är outtröttlig i lek, men som blir ganska snart utpumpad, då det gäller organiserad idrott. T. ex. marscher i ett tempo, som de små benen icke äro vana vid.

*

En domprost har kommit med förslag om undersökning av anledningarna till alla bilolyckor. En insändare har i sammanhanget påpekat, hur utsägligt lättvindigt besiktningsmännen här och var ta sitt körkortsutdelningsvär. Och bilbesiktningsmannen i Stockholm har förklarat sig knappast kunna tro, att så barocka fall av ansvarslöshet verkligen förekommit, som insändaren påtalat.

Jo då, vad dom förekommer! Jag kan berätta om en dam — som står mig mycket nära och vars sanningsenlighet i detta fall jag kan gå i god för — som fick sitt körkort (ute i landsbygden) efter summa 6 timmars undervisning.

Hon kunde inte backa, stackars liten, och växlingen gick både si och så.

Provet bestod i körning på landsväg, vändning på en större plan, och samma väg hem igen. Kanske det tog 10 minuter.

Och se'n så var det ingenting mer! Jo, besiktningsmannen frågade läraren, Kan frun motorn?

Vilket läraren bejakade. Damen teg, hon hade inte haft minsta undervisning i den besvärliga tingestens funktion.

Körkortet skrevs ut. Och allt var klart. (D. v. s. inte för damen, vars samvete bjöd henne att senare gå igenom en bilkurs i Stockholm).

Men på en viss landsbygd rulla bondpojkar omkring i sina Fordar, vetande jämt så litet som damen visste då. D. v. s. praktiskt taget intet.

Är det underligt då om inte bara domprostar utan också vanligt folk bli en smula betänksamma inför bilkörarens framfart?

Där uppe, i den del av fosterlandet jag tänker på, får man faktiskt, särskilt på lördagskvällarna, försöka att med tankeläsning avgöra, vart och varthän den mötande Forden tänker sig. Såna småsaker som »håll åt vänster» är alldeles borta ur förarens medvetande. Det var så lösligt inpräntat.

Jag hörde om en A-bil däruppe som stannade och omedelbart blev överkörd bakifrån av en av landsens bilar.

— Säg ni inte att jag sträckte upp handen??

— Joo, nog såg jag, och jag undra' just, vad de mente, svarade landsens bilkörkorts-försedde förare.

Vagabonde

Både kameran och filmen bör vara av märket

KODAK EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar, framkallning & kopiering genom HASSELBLADS FOTOGR. A.-B. Göteborg - Malmö - Stockholm

EN MISSLYCKAD MIDDAG

HEMSKA HÄNDELSE R SOM BLI ROLIGA MINNEN

En journalistmiddag.

Det är väl om något motbjudande att ifall en husmoder har en utmärkt tjänarinna, eller ett hembiträde, eller kalla det vad ni vill, hon då ej värderar och är tacksam för denna hjälp. Ett tråkigt förhållande med tjänarna är bland det föttigaste man kan råka ut för. Ett olyckligt äktenskap är i alla fall en sorg, något rätt imponerande, men trassel med tjänare är och förblir endast smått.

Jag hade haft en förtjusande flicka i nio år, men så gifte hon sig. Sedan följde en period så retsam som om man vid rouletten håller på rött men får svart gång på gång. Till sist fick jag en kokerska, en skatt skulle hon vara och rekommenderad av vänner, inte hennes utan mina. Hon hette Hanna.

Nu äntligen kan vi ha en middag, sade jag, en liten trevlig herrmiddag, enkel men god. Det var på 90-talet, och jag vill inte påstå att vi voro översvämmade av någon guldfloed. Man — vi — var inte så värst bortskämda heller, huvudsaken är att allt är väl lagat. Kan Hanna göra det och det och det? frågade jag milt och insmickrande. Visst, sade Hanna, man har väl inte tjänat i bättre hus förgäves. Som hon var ett huvud längre än jag, svartmuskig och stark, vågade jag inte visa något misslag över hennes ton, och det kunde ju också få en dålig inverkan på min lilla kära herrmiddag. Vi skulle som gäster ha min redaktör i Stockholmstidningen, Anders Jeurling, Victor Sjöberg, redaktionssekreterare i Dagens Nyheter, och en herre till.

Om en fru har ett arbete, som låter henne förtjäna pengar, och det hade jag, så behöves hon inte gå i vägen i köket, då hon har en varmt rekommenderad kokerska. Men jag bestämde menyn, och till mellanrätt skulle vi ha jordärtskockor med rört smör, något som är ganska gott och vida billigare än sparris. I Frankrike ger man jordärtskockor åt grisarna, samtidigt som de löjliga människorna förtära sniglar och grodlår.

Just under steken ringde det. Husjungfrun kom in och förkunnade att regissör Hjertstedt vid Svenska teatern nödvändigt ville tala med mig. Säg honom att vi

"Det kanske kan tröste..." Just nu när många husmödrar landet runt ge middagar för familjens vänner och måhända känna sig nervösa, före middagen att allt skall bli bra, efter middagen att allt inte var bra, kan det vara lustigt och trösterikt för dem att höra om andra värdinnors malheur. Särskilt när de misslyckade middagarna skildras så utmärkt som här av Anna Branting, Julia Svedelius och Emil Norlander.

äter middag, sade min man. Men den förskräckta flickan återvände och berättade darrande att herrn därute var förfärligt ond, och om han inte hade en revolver, så har han bestämt kniv, han ser ut som om han ville mörda frun. Den som borde ha gått ut var min man, men se karlar... Så att jag reste mig, rädd är jag inte i dylika fall och det var ju mig saken gällde.

Regissör Hjertstedt rusade fram som om han ville slå mig, han var så uppbragt, att det var synd om honom och därför sade jag hövligt: Var så god och stig in, herr Hjertstedt, ni skall finna idel bekanta, redaktör Jeurling, herr Sjöberg och en herre från Aftonbladet, stig in och sitt ner, så kan vi språka lugnt vid middagsbordet.

Ni... ni... ahhh! Ni! väste herr Hjertstedt och så störtade han på farstudörren.

Vi skrattade åt avbrottet och slutade vår stek, som var skaplig nog, men ingenting över sig. Nu ha vi skockorna, tänkte jag. Den inte till besvärlighet kvicka husjungfrun stegade in med ett fat mandelspån, och fortare än jag hann baxnas kom hon med en skål skvalpande röd soppa. Jag upp, ut. I köket satt den varmt rekommenderade Hanna, disgraciöst bredbent med en ölbutelj för munnen. — Våd menar Hanna? Tror Hanna vi ska ha vingelén före jordärtskockorna? frågade jag skarpt. Hon gav mig en kall blick. Ocka skockor? Dem som jag köpte i går och som vi skulle ha till mellanrätt. — Jaså dom! Di ligger i korgen i skafferiet, man har minsann så mycket annat att styra med, så jag glömde dom, jag har aldrig sett på maken till hus och så mycket som di ska vråka i sig. Usch! Och jag har varit van... Har Hanna varit van att servera vingelé varm också? Den är ju oätbar!

Hanna satte från sig ölbuteljen, ty den

var urdrucken. Hon slog till ett rungande gapskratt över sitt eget svar: Varm. Då fryser di väl inte, det är ju vinter, vettja.

Jag ville helst glömma minerna hos gästerna på min lilla trevliga herrmiddag. Victor Sjöberg brydde jag mig mindre om, han hade varit hos oss förr under bättre jungfruförhållanden och hade inte haft något att klaga över. Likaså herrn från Aftonbladet. Men redaktör Jeurling bör inte ha fått någon hög uppfattning om mig som husmor. Nog för att han visste att jag skrivit ett kåseri på förmiddagen, men man känner väl människens åsikter om kvinnligt arbete.

Det där var på 90-talet, och nu äro fordringarna på hembiträdens kvalifikationer helt andra än då. Nu behöver jag inte bry min hjärna vare sig jag är ensam eller har främmande. Allt går som ett ordentligt urverk, och jag kan icke nog prisa dem som i många år skött mitt hushåll. Jag anser att de kvinnor, som ägna sina krafter, sin omtanke, sin uppoffring, sin glada välvilja, för att bereda andra människor det angenämaste som finns, en ostörd hemtrevnad, äro de mest outhärliga, de mest aktningvärda och även de mest intagande av alla. Man kan vara av med en hel del kategorier av lysande damer, men man kan sannerligen inte umbära den hjälp och det stöd genom vår invecklade och tillkrånglade existens, som representeras av verkligt goda hembiträden.

Det är bara ett jag har emot dem: Benämningen. Den är könlös och opersonlig. Husassistent låter inte bättre det. Finn ut något annat!

Anna Branting.

När 14-åringen bjöd på herrgårdskålas.

Ja, ska jag verkligen berätta den här historien? Idun har bett mig nedskryva något minne av en misslyckad middag jag varit med om, men sannerligen jag kan erinra mig att någon värdinna mer än jag själv har misslyckats så där kapitalt, att det lönar trycksvärtan att berätta.

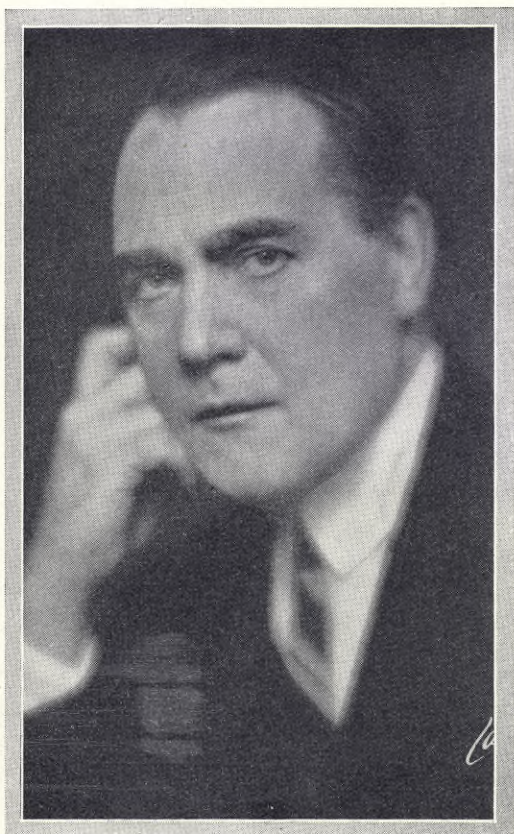
Visst har jag varit med om att en beställd middag för 18 personer kom en timme för sent. En uppfinningsrik gäst började slå vatten i glaset och placera de brin-

(Ill. O. Elgström.)

(Forts. sid. 131.)

S V E N S K T E A -

EN DAMERNAS HYLLNING TILL ANDERS DE WAHL

Anders de Wahl. Nytaget porträtt. (Jäger, hovfoto.)

Överst: Den stora matsalen i renässans och barock.

Nertill: Huskatten, som är en mycket förnämlig svart angora.

Hyllning och tacksamhet känner publiken anledning att uttrycka till Anders de Wahl, då han den 9 februari fyller 60 år, firar 40-årsjubileum som skådespelare och Strindbergsminnen med att framträda som Erik XIV på scenen, och därför har Idun bett att i sina spalter få tolka de känslor som en publik av kända, auktoritativa svenska — och en norsk — kvinnor hysa inför Anders de Wahls konstnärspersonlighet och gärning. Dessutom meddelas för att fullständiga bilden av Anders de Wahl några nytagna fotografier från hans vackra, på konstskatter sällsynt rika hem.

hjärtligt skratta åt hans Fritz Triddelfitz, tills han nu låtit oss lida med honom själv i Jobs klagan.

Alice Tegnér.

Det besjälade konstnärstemperamentet . . .

För sin samtid och för dem som följt hans teaterbana tror jag att Anders de Wahl kommer att framstå som en kost-

Anders de Wahl — en försterangs konstner — en söt og hyggelig kamerat!
Johanne Dybad.

Strindberg har honom att tacka för mycket . . .

Anders de Wahl står på höjden av sin konstnärliga kraft — det kände säkert alla de, vilka häromdagen på Dramatens festföreställning hörde honom läsa August Strindbergs Stadsresan, med en brusande, nära nog orkestral verkan. Ingen tolkar som han, ja, jag skulle nästan tro, att ingen kommer att som han kunna tolka denna så speciellt svenska, om vartannat bittra och ljuva, mäktiga och skakande diktsymfoni.

Strindberg har honom att tacka för mycket.

Men han har också Strindberg att tacka för oändligt mycket! Det var de orden jag saknade i det tal, varmed de Wahl den kvällen bekransades.

Liksom alla vilka äro honom tacksamma för den sällsynta njutning av stor konst han så ofta gett oss, önskar jag Anders de Wahl många stora nya segrar.

Jag tror, att han kommer att gå inåt och uppåt, att djupna och mogna ända in i sin ålders sena höst. Alla goda konstnärer

liksom alla goda viner blir ju bara bättre och bättre med åren.

Gustaf Fredriksson var ett exempel jag sett på nära håll av detta vackra, på en gång mänskliga och konstnärliga mognande, Oscar Bäckström ett annat, ett sällsynt exempel på den stora konstnärens stora ödmjukhet inför uppgiften. Som den bästa önskan jag har att frambära till hyllningsdagen vill jag säga, att jag hoppas att Anders de Wahl skall bli den tredje i detta klöverblad.

Anna Lenah Elgström.

En fest — — —

Anders de Wahl — klingar inte detta namn, med sina på en gång öppna och djupa vokaler, som en fest? En fest är det bara att möta Anders de Wahl på gatan, en glädje att se hans öppna, friska leende under den vitgråa pälsmössan.

Och en än större fest är att se och höra honom i hans mångskiftande, strålande intelligenta, man tycker ofta självupplevda scenskapselser, som omfatta nära nog allt ifrån det äktkomiska till det mest sublimala. Jag för min del är glad att ha fått leva nära Stockholm dessa årtionden, alltifrån det då Anders de Wahl lät oss

när, vilken bar den heliga elden brinnande inom sig. Ingen av vår tids skådespelare synes mig i så hög grad som han äga det besjälade konstnärstemperamentet, den inre glöden och den intuitiva förmågan att skapa och gestalta. Han kan misslyckas, och det kan till och med hända att man retar sig på honom, men han kan också nå de höjder, vilka det endast är genierna förunnat att uppnå.

Man känner ödmjuk tacksamhet för de högtidsstunder hans konstnärsskap berett en, man har betagits av den härliga stämans orkestrala mäktighet och skulle man till slut ge en sammanfattning av det, som är mest gripande med de Wahl samt orsaken till hans framgångar, såväl som till hans misslyckande, så är det att han är fullt och helt ut människa med allt vad det innebär av fel och förtjänster. Inför ett konstnärsskap sådant som hans kan man stå tvekande eller hänförd, men man kan aldrig förbli ljum, därför att hans eget rika känsloliv ger resonans i det stoff som han ger liv.

Gurli Hertzman-Ericson.

TERS STORE KONSTNÄR

OCH EN TOLKNING AV HANS KONSTNÄRSPERSONLIGHET

Överst fr. vänster: Den vita matsalen. — Konst-samlingarna ha letat sig ut ända till det prydliga köket.

Nertill: Ett hörn av den stora salongen. (Holmén, foto.)

De osympatiska rollernas geniala tolkare . . .

När jag sätter mig ner och tänker på Anders de Wahls konstnärsskap, slår det mig, att jag nästan inte sett honom i en sympatisk roll.

Den sista jag såg honom i var »Den stora scenen», där han skapat en verkligt genial typ. Detta om något är ett bevis på de Wahls verkliga storhet, att han gör de osympatiska rollerna på ett så gripande sätt, att man lär av dem och att man ser klart det väsentliga hos människan. Skådespelaren i »Den stora scenen» är en genialisk människa utan karaktär, han är som en sprattelgubbe, där tråden blivit avklippt, så att bitarna fara hit och dit utan enhetlighet. Man gör ovillkorligen den reflexionen, att uppfostran och framför allt självuppfostran, som denna stora scenens skådespelartyp totalt saknar, behövs för att åstadkomma en enhetlig personlighet.

Det är kanske sorgligt, att nästan alla de stora rollerna i de stora dramerna sällan äro sympatiska. Men för de Wahl är det ett lysande prov på skådespelartalangen att kunna gripa åskådaren så hur osympatiska personer han än framställer på scenen.

Frida Stéenhoff.

Närvarande i ögonblicket . . .

Vad jag mer än annat beundrar är Anders de Wahls styrka att vara närvarande i ögonblicket. Inga halvdöda ord och dammiga fraser som är den vanliga spaltfyllnaden i umgänget människor emellan. Han reagerar intensivt inför allt i omgivningen, inte slappt, tankspritt som vi andra. Själva hans sätt att ringa på tamburklockan är riktiga sättet — lagom lång signal med en litet festlig slutklang — inte

irriterande, inte slappt. Ander de Wahl är absolut slentrianfri och personlig i allt vad han än yttrar om sig. Det må gälla rivna morötter eller »Livet en Dröm».

Men hans själs glödlampa når nog en ojämförligt högre värmegrad för Calderons poesi än för sista dogmen om reformföda. »Jag tror att bara man håller själen vid vigör följer nog kroppen med», säger han.

Anders de Wahl inför kameran är motsatsen till karikatyren hovskådespelaren som brukar förekomma som kliché i litteratur och på scen: han som med hela sin varelse frågar: imponerar jag? Nej Anders de Wahl är hjälpsam, tålig, »matter of fact», och gudskelov, han kan vara självironisk. Vilket inte typen hovskådespe-

ren kan, som bara existerar innanför kritstrecket, »rollen — jag, jag — rollen.» Hör Anders de Wahl tala om sin senaste nya roll i Fåglarna, hör hans konstnärsförtjusning över dräkternas färger, över Aristofanes höga poesi och balettfåglarnas ungdomliga grace. Han besannar det gamla ordet att den som ger sig själv vinner sig själv.

Ida B. Goodwin.

Just det mänskliga . . .

»Konstens väg är lång och svår» är ett gammalt ord. Den kräver av sina utvalda en fullkomlig hängivelse, ett fullkomligt (Forts. sid. 133.)

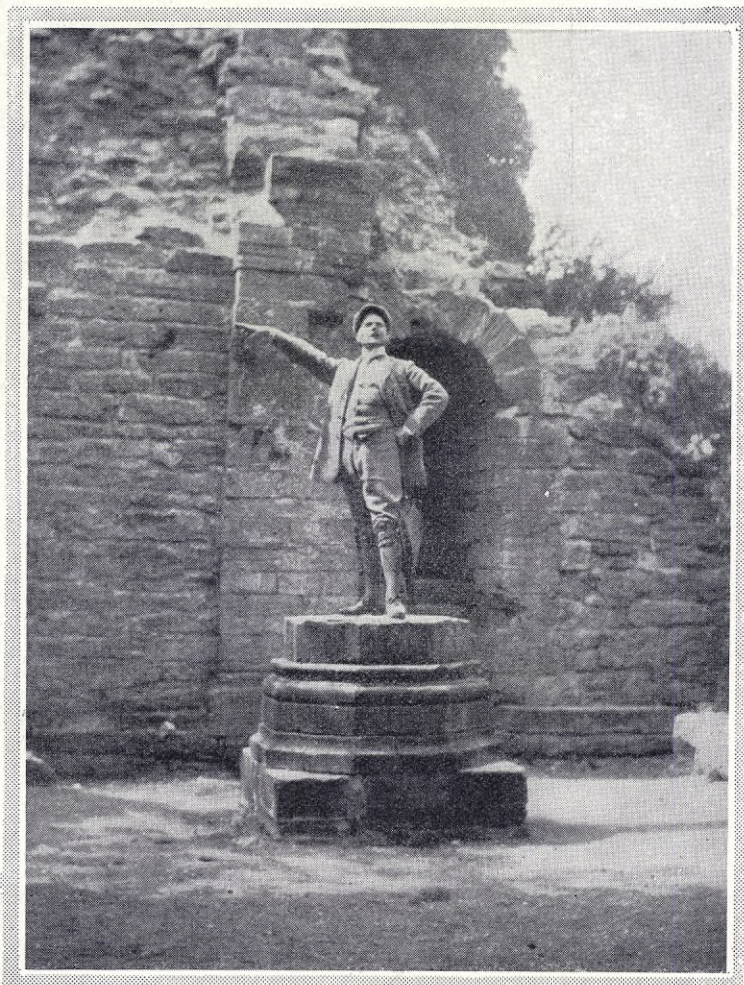
NÄR HAN VILAR FRÅN SCENEN

UR AMATÖRALBUMEN.

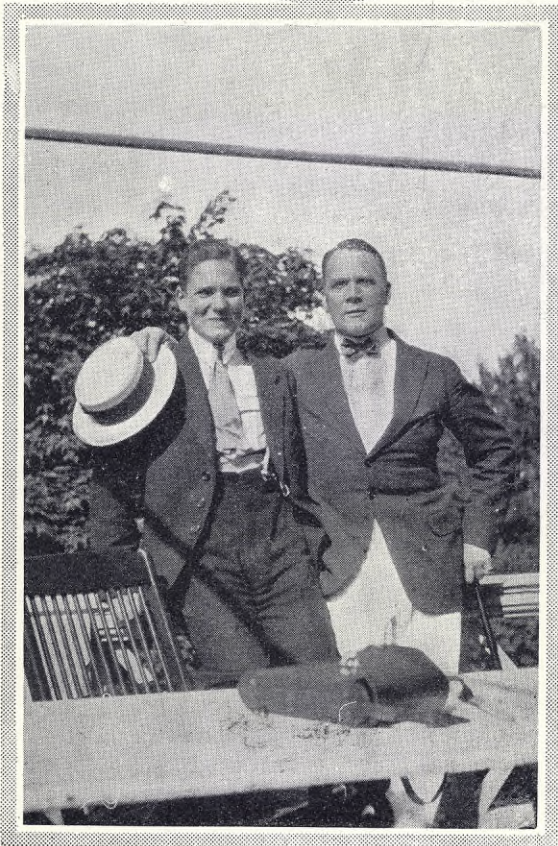
Anders de Wahl på scenen — honom ha vi alla sett och alla hans stora scengestalter ha vi i gott minne. Därför har Idun valt att visa sina läsarinnor några bilder av Anders de Wahl i privatlivet i vänners lag, där han är lika uppskattad och beundrad som på scenen. De trevliga amatörbilderna ha ställts till Iduns disposition av vänner till Anders de Wahl.

Anders de Wahl besöker Fingals grotta i Skottland.

Anders de Wahl leker Karl XII i Visby. (1908).

Anders de Wahl på sommarvisit i Visby. (1921).

Sitt vackert! — Anders de Wahl med Bell. (1917).

På skärgårdsutflykt.

KONSTEN ATT VARA ENSAM

FÖRSTÅR NUTIDSMÄNNISKAN ENSAMHETENS BETYDELSE?

HEIDENSTAM LÄTER I EN minnesvärd dikt Kristus och djävulen mötas. Kristus säger till djävulen: Du bjöd mig en gång all världens härlighet. Jag bjuder dig åter den stund då du i öknen var ensam med mig. Härtill svarar djävulen: Mästare, du är större än jag som frestare.

Orden ha en mäktig poetisk suggestion. Man känner den väldiga vägen av längtan efter den andra världens förlorade härlighet resa sig i den fallne ärkeängels bröst, man får en förnimmelse av den övermäktiga tjusningen av Kristi personlighet. Orden äro en koncentrerad lovsång till honom — och till ensamheten.

Ty har ensamheten någon mening, så är det fördjupningen — jag säger med avsikt icke självfördjupningen. Självt är överhuvudtaget ett farligt ord, och det är ett dåligt bruk av ensamheten att gräva i sina egna känslor och tankar, tills våra små motgångar växa till stora martyrier, våra små förtjänster till beundransvärda dygder och våra små fel till förfärande synder. Vi bara trassla in våra tankar i härvan, vare sig det är de yttre eller inre företeelsernas. Vi skola tvärtom röja undan allt det skiftande och föränderliga som hör dagen till, oss själva med allt det andra, till dess vi möta de stora djupa ögonen innerst inne, inför vilka allt detta blir så litet. Man må sedan kalla dem vad man vill.

Härmed menar jag naturligtvis icke att vi skulle ägna oss åt mystik i någon mera intensiv mening — bevare oss alla därför, utom dem som känna sig särskilt kallade. Men just så mycket av mystik som rymmes i varje ensamhet åt vilken man motståndslöst hängiver sig — med andra ord den grad av mystik som kallas samling — den behöva vi alla då och då — och vänjer man sig vid den, blir den mycket svår att undvara. Vi behöva den för att dana åt oss en livsfilosofi, hur enkel den än må vara — för att vinna en synpunkt varifrån vi kunna se något slags sammanhang i livsföreteelserna och betrakta deras oroliga och oberäkneliga upp och ned med åtminstone ett visst själslugn. Jag menar icke heller att vi nödvändigtvis skulle luta pannan i handen och tänka »på skarpen», tills vi funnit världsgåtans lösning på logisk väg eller intuitiv, det lyckas bara för tänkarna av Guds nåde. Oss andra gör det gott bara att tuga och vara stilla, att sätta oss till ro med ett trevligt handarbete eller med en bok om vi tycka att det gör oss gott att läsa. Så dämpas sorlet utifrån, som när på hösten innanfönster sätas in, händelserna komma på längre avstånd och vi få lättare att överblicka dem, och under sådana stunder, vare sig de återkomma var eller varannan dag, ett par kvällar i veckan eller bara då och då, utbildar sig småningom, även utan medvetet tankearbete, en fast syn på tingen.

Nu är det sant att det finns inte många tillfällen till ensamhet i det moderna livet, isynnerhet för dem som arbeta. Förmidagarna på tjänstelokalen, vilken den må

Den jäktade nutidsmänniskan behöver ensamhet, men får den sällan och fruktar den kanske ofta. Den, som är hänvisad till ensamhet, längtar ofta ifrån sin lugna vrå och förstår inte att odla ensamhetens konst. Till båda dessa kategorier människor riktar författarinnan Annie Åkerhielm här några kloka ord.

vara, resten av dagen i ett litet hem bestående av dublett eller enkelrum och med väggar som genomsläppa var röst och vart ljud, eller delat rum i pensionat eller anorstädes. Jag har ofta tänkt på om det ej skulle kunna finnas någon människovänlig institution som hyrde ut rum på timme åt aktningvärt folk — rum att vila i, att tänka i, att fullborda ett arbete som krävde ostördhet — rum att gråta i, utan att någon såg det, att samla sig efter en uppskakande underrättelse, att överväga ett beslut. I saknad därav är det verkligen en del människor som ha bra svårt att komma åt någon ensam stund. Det kan hända i lyckliga fall att vi dela hem med någon som kan och vill skänka oss vänlig tystnad, när vi behöva den, som kan se en gråta utan att det gör något, och som vi kunna tala med om våra innersta bekymmer och tvivel. Men motsatsen kan också hända.

Damernas diskussionsklubb.

Var inte feg.

Hon, som tvekade om hon skulle uppge sin barndomsvän inför sin mans fordran, får här två svar som gå stick i stäv mot varandra. Kanske kan hon ur något av dem få det svar som ligger hennes hjärta närmast.

Det enda verkligt stiliga som egentligen finns på den här jorden är att offra. Något för någon eller någon för något. Men för att ett offer skall vara stiligt skall man offra med stil. Om Ni nu i Ert fall offerar Er vän för Er mans påhitt så blir det ingen stil på det och det kommer att hämna sig. Ni tycker nu att Er man är litet småaktig, och när Ni handlat mot vad Ni vet är riktigt så kommer Ni att tycka det än mer. Er vän måste tycka att Ni bär Er underligt och illa åt mot honom, hans tysta undran och förebråelse kommer att ligga i luften och Ni måste ha något att föra över den på, därför att Ni känner att den är rättvis men att det djupare sett inte är Ert fel, att den är det. Alltså känner Ni Er obehaglig och blir obehaglig — mot Er man.

”Men om jag nu inte lyder honom, och vi aldrig blir sams mer tack vare detta, och han desperat låter sin idé föra honom ifrån mig?” Snälla Ni, det går inte till så mellan människor, som hålla av varandra. Man kan i sin rikedom slösa med sitt sympatikapital ganska kraftigt och kosta på sig att glida en bra bit ifrån varandra, men när man märker att det håller på att bli så att man förlorar varandra, då vänder man. Man stannar svindlande inför vad man hållit på att göra, eller rättare, inför vad som hållit på att ske. Man ser i en glimt, hur fattig man är utan den andra och stryker över alla dumma skulder och letar sig tillbaka. Det är så, jag vet det, för jag har en gång känt det inför den människa jag håller mest av av alla. Denna känsla av att vad håller på att ske med oss? Inte får det vara så att vi skiljas för detta som ju ingenting är?

(Forts. sid. 136.)

I katolska land finnas alltid kyrkorna — en avskild, ljuvlig, dunkel värld med överklig drömdager genom de målade fönstren. De finnas ju också, numera delvis hos oss, åtminstone ett par timmar på dagen, och det kan gå även utan målade fönster. Så vida ej en strumpstickande kyrkvakterska fattar posto i närheten och bevakar en, längtande att man skall gå sin väg och undrande om hon skall få drickspengar — ty då vill meditationen inte infinna sig. Eller, som det en gång hände mig, då jag längtande efter en stilla tankestund trädde in i Johanneskyrkan och fann pågående storskurning; skurborstarna slogo mot alla bänkar och valven ekade av de skurandes högljudda och högst profana konversation.

Det finns också i de stora städerna en del människor som ha för mycket av ensamhet. Det är företrädesvis den högre lönegrad som nått upp till ensamt rum, och så är det alla små räntetagare och räntetagerskor som kunna bestå sig den lyxen. Deras ensamhet är ofta tung; det är synd om dem som icke ha någon att älska och någon att älskas av — allra mest om de en gång haft det och nu sitta allena, med tystnaden susande i öronen, vid det runda mahognybordet som fordom omgivits av en krets av kära ansikten och förtrogna stämmor. Vi som ännu bo i lyckliga hem skola icke fördrista oss att förmana dem och moralisera dem.

Och dock måste jag säga att det är klokt av alla de ensamboende att icke försmå det goda som ensamheten kan giva — ensamheten, samlingen, perspektivet. Att icke varena kväll springa ut på bio eller hemsöka bekanta, eller längta att någon skall ringa på telefonen eller sucka när radion hör upp — utan taga de små förnöjelserna lugnt allt som de komma och vänja sig att dessemellan slå sig till ro. Med sin lilla prydliga tebricka, med böckerna, pianot, handarbetet, kanariefågeln, katten, fönsterblommorna — vad som helst af allt detta som står även de ensamma till buds. Men framför allt med tankarna, som komma och gå som de vilja och upprulla sina bildserier som en liten privat biograf. En vacker resa till södern t. ex. kan i minnet bli en hel bilderbok eller en film, för att tala modernare. Det finns andra sådana tankefilmer också. Barndomshemmet t. ex. — för dem som ha haft ett lyckligt sådant; man blir litet vemodigt stämd och ögonen tåras kanhända, men det är roligt ändå. Man liksom vandrar genom de välkända rummen, återfinner sak efter sak och — nej, men se där står den lilla rökgubben som vi inte tänkt på under väl tjugu år, alldeles lik sig och i sitt vanliga hörn!

Och efter hand som ni vänjer er vid hela detta tysta sällskap, utbildar ni er dag för dag allt mer till »philosophe sous les toits», och ni hinner dithän att se på livet som ni ser på gatan och gårdarna från ert högtbelägna fönster — med mänskligt deltagande, men ovanifrån.

ANNIE ÅKERHIELM.

Ekströms **Jästmjöl**
Örebro Kem. Tekn. Fabrik

M E D T V Å T O M M A H Ä N D E R

En kvinnas strävsamma väg till intellektuell verksamhet.

En skola, byggd på idealitet och fattigdom.

B I D R A G T I L L I D U N S T Ä V L A N.

Hon som ville bli författarinna.

FRÅN SIN TIDIGA UNGDOM BLEV hon av ödet hänvisad till spisen och diskbaljan. Intet ont i detta. Det ena arbetet är lika nödvändigt som det andra. Hon kände en verkligt ren glädje då hon skurade en diskbänk skinande blank. Och gör så än. Men — — — Det finns något som diskbänken inte ger svar på, det finns en hunger som icke mättas vid spisen.

Hon älskade. Hon längtade efter barn. Så gifte hon sig ung, oerhört fattig. Barnen kommo tätt. Vid trettio års ålder var hon sjuklig och nedbruten. Men själen ropade i ångest att den ville leva...

»Du skall ta del i tidens frågor, du har något att säga. Ve dig, om du dödar den heliga anden... Skyll icke undan med det där talet om fattigdom, sjukdom och elände. Du skall höja dig över det, jag begär att du skall höja dig över själva dödens mörker. Jag är det eviga och enda... Förnekar du mig i din feighet och svaghet, då har du begått den synd som aldrig förlåtes.

Det var någon som ropade detta till henne under sömnlösa nätter. Hon fick ingen ro. Hennes håg låg åt skriftstället och hon beslöt att skriva.

De bodde i en arbetarbarack i ett rum och kök. Fönsterna låg åt trappan så att grannarna kunde se henne genom gardinerna där hon satt och skrev. — Tänk så mycket kärleksbrev fru A. skriver, sade de välmenta kvinnorna. Och sen kommo de förstås obedda in och satte sig till att prata och skratta i timal. Just de timmar hon med så mycken förslagenhet och organisationstalang lyckats rädda åt arbetet.

Så här gick det till. Om morgonen mannen till arbetet. Så i väg med skolbarnen. Sedan klädsel av de små och städning. Därefter mjölkmagasinet och andra uppköp. Sen laga middag och skolfrukost som måste vara färdig halv tolv. Stoppa i sig själv och barnen mat och därpå diska med fart, kläda på de små och släppa ut dem, så att de fick frisk luft. Då var klockan ett. Mellan ett och halv fyra var nu hennes tid, den tid då hon skulle skapa de verk, som pockade på att få liv. Men hon måste dock under denna tid ha ett öga på de små på gården. De kommo ju i slagsmål ibland, de slog sig. Hon fick ofta lägga från sig pennan för att rusa ut i någon farlig situation. Det värsta var emellertid dörrknackarna, ty de hade en envis benägenhet att vilja komma denna tid. En gång hade hon under denna dyrbara tid expedierat tre och hade just hunnit samla sig igen. Då kom en strömmingshandlare. Det var säkert en snäll människa. Men nu var hon slut och röt: ut med eran ruttna sill! Vilket rykte skulle hon inte få i kvarteret efter den betan.

Halv fyra kommo barnen från skolan. Fem kom maken. Sedan var det kvällstök, oftast barntvätt också. Därjämte sömnad, lagning, stoppning o. s. v., när kvällen kom och barnen sovo, orkade hon faktiskt inte ens läsa en bok. Hon stöp i sängen. Ja, så gick det till.

Jag vågar påstå att aldrig har en man-

Idun har inbjudit sin läsekrets att till en pristävling insända skildringar av kvinnor, som från fattigdom eller andra mindre gynnsamma förutsättningar arbetat sig fram till betydande platser. Här publiceras två bidrag. För varje införd skildring ges 25 kr. i honorar och för den bästa skildringen ett pris på 100 kr. Bidragen under märke: "Med två tomma händer" skola vara Idun tillhanda före den 15 febr. Naturligtvis behöva de skildrade personerna ej namnges, om så icke önskas.

lig författare arbetat under så svåra yttre förhållanden. Han kan svälta och frysa, men han kan alltid skaffa sig en vrå att gå undan till för att samla sina tankar. Han har inte barnen och hushållets jäkt. Se ovan!

Detta bevisas i någon mån av det faktum, att det på bortåt tjoget av manliga s. k. arbetardiktare, finns endast ett par kvinnliga. Var äro de motsvarande kvinnorna? Skulle det icke finnas åtminstone några fler med liknande begåvning? Jo, helt visst. Men dessa kvinnor ha icke orkat med den oerhörda kraftansträngningen. Gripande är tystnaden omkring dessa fallna okända. Dock är det ärorikare att bli besegrad av fattigdomen än att bli besegrad av rikedomerna...

Hon var mycket nära att dela deras öde.

Greta Garbo

har under sin visit i Stockholm blivit ritad av Einar Nerman.

Prenumerera på Idun!

Varje kvinna, som vill följa med händelserna i kvinnovärlden, i litteratur, konst, teater och film, har i Idun, "Damernas egen" en kultiverad och angenäm ciceron.

Det gick år av förtvivlan då hon intet kunde, intet orkade. Men just då, när hon var nära att sjunka, mötte hon en av våra yngre författarinnor, en ädel kvinna, som såg och förstod hennes kamp. Hon ordnade nu så, att den fattiga kollegan fick resa bort och vila och gav henne hjälp tills hon så småningom kom så långt att hon kunde reda sig själv.

Vi känna från historien så många berättelser om fattiga män som kämpat sig fram till lärdom och vett. Om fattiga kvinnor veta vi däremot icke så mycket, det skadar inte om man får höra om några av dem.

N.

Flickskolan i Lund.

Till en av Sydsveriges städer, liten och gammalmodig till det yttre, men rik på lärdom och stora tankar, förde mig min väg i unga år. Mitt arbete var förlagt till en flickskola av mera sällsynt typ. En fläkt av idyll och gammaldags ro slog emot den inträdande, men arbetet därinne var fullt av liv och nya uppslag. Skolans föreståndarinna var en respektingivande gestalt, kraftigt byggd, med grått hår och myndighet i min och hållning. Men hennes väsen präglades ej blott av intelligens och viljestyrka, utan också av en hjärtlighet, som gjorde, att man genast kände sig hemmastadd i hennes närhet. Skolan, som var hennes livs skapelse och hennes stora kärlek, bodde vid denna tid i eget hus och hade nya, präktiga tillbyggnader inne i trädgården samt räknade flera hundra elever.

Det hade dock inte alltid varit så. Från början hade den varit inrymd i stiftarinnsans egen bostad, som hon delade med sin mor och sina syskon, och de första eleverna hade varit några få vänner, föga yngre än hon själv.

En gång vid en minneshögtid i skolan hörde jag dess föreståndarinna yttra ungefär som följer: »En ledande man inom skolvärlden har vid ett tillfälle hävdade, att man ej kan bygga upp något på 'idealitet och fattigdom'. Men det är just vad vi här ha gjort. På idealitet och fattigdom är vår skola grundad.»

Vid den tiden var skolans fattigdom en övervunnen ståndpunkt. Men den aldrig sviktande hörnstenen, idealiteten, stod kvar. Klar som diamanten, och oförstörbar som den, spred den sin glans över vårt arbete.

Den ädla ande, vars skapelse skolan var, har nu längesedan flyktat till de eviga idealens värld. Hennes livsverk skall aldrig dö. Oräkneliga äro förvisso de, som välsignat hennes minne.

Men skolan! Huru länge skall Anna Rönströms skola i Lund finnas till? Ännu spira snödropparna under snön och stiger saven i de knotiga äppelträden i den gamla trädgården. Ännu bjudas i lärorummen kunskapens frukter åt vaknande ungdom. Men huru länge? I dessa omstörtningens tider se vi mera än en kär gammal byggnad ramla, även sådana, som vilade på idealitetens grund.

Elsa Fehrman.

EN OMSTRIDD FÖRFATTARINNA

COLETTE, SOM NUMERA KALLAS »FRANKRIKES STÖRSTA FÖRFATTARINNA».

COLETTE HAR UNDER MÅNGA år varit ett brännbart ämne i fransk litteratur. Det finns ingen, som det utsprits så mycket förtal om, ingen som varit så bekämpad av alla kretsar — med undantag av några klarseende kritiker eller författare — ingen som så konsekvent förvägrats erkännande. Och så plötsligt, utan någon egentlig orsak, blir hon kallad Frankrikes största nu levande författarinna, den stora paristidningen Le Matin utnämner henne till chef för sin litterära avdelning, de stora tidskrifterna kämpa om hennes artiklar och kritikerna böja sig i stoftet.

Colette är Frankrikes största nu levande författarinna — det har man nu fastslagit.

För att förstå Colettes skriftställarskap måste man känna hennes liv. De flesta kvinnor skriva endast självbiografi — många män också — och man kan lugnt påstå att Colettes verk endast är en svagt deformerad berättelse om hennes egna upplevelser. Hon är född 1873 i en liten bondby, där hennes far slagit sig till ro efter en ansträngande karriär i armén. Hennes uppväxtår synes ha varit synnerligen påfrestande för föräldrar och skollärarinnor, men hon är som sig bör främst i fransk uppsats. Vid tjugo år gifte hon sig med en författare, Willy, som förde henne till Paris, till litteraturen och den stora världen. Willy skrev små romaner i en något djärv genre, som allmänt inte anses tillhöra litteraturen och det dröjde inte länge förrän han förstod, att hans unga maka ägde stoff till ypperliga historier, som bara behövde »peppras» för att få publik. Colette skrev under Willys uppsikt sex romaner, fyra i den berömda Claudineserien, »Claudine i skolan», »Claudine i Paris», »Claudine gifter sig», »Claudine reser sin väg». Originalmanuskripten till dem finnas ännu i behåll. De äro av Colette, »monsieur» Willy har endast tillfogat några vågade skämt — men de utkommo under författarnamnet Willy. Förf. meddelade visserligen i ett kort förord, att han haft en medarbetare, men samtidigt lät han förstå, att detta meddelande endast var ett litterärt trick. Claudineserien väckte uppseende och monsieur Willy förtjänade mycket pengar. Han blev erkänd som en verklig författare — och Colette var den store mannens lilla hustru... 1906, efter 13 års äktenskap, begärde Colette skilsmässa, trots en våldsam opinionsyttring från monsieur Willys vänner och fick den även, men åtföljd av skandal.

Efter skilsmässan började en svår tid för Colette. Utan pengar och utan vänner — monsieur Willy fick ju avkastningen på hennes böcker! Hon trotsar då alla sociala hinder och blir dansös vid en music-hall — hon »sjunker» säga hennes forna vänner. Under fyra år kuskar hon land och rike omkring med landsortssällskap och förtjänar mödosamt sitt uppehälle och under tiden skriver hon böcker. Förödmjukelse och hunger tävla om att bryta ned henne, men Colette kämpar med en beundransvärd energi. 1910 gifter hon om sig med Henry de Jouvenel, numer en av Frankrikes mest kända politiker (kandidat till Nobels fredspris) och så börjar en lyckligare tillvaro för Colette. Hon skriver inte något på flera år, utan lever helt för hemmet och får en

Colette.

En mycket omstridd fransk författarinna är Colette, som dock genom sin stils artistiska fulländning och sin psykologiska skärpa erövrat en position inom den nu levande franska litteraturen. En bekantskap värd att göra.

dotter. Men litteraturen kallar på henne: »Fotbojen», som utkom 1913 blev inte välvilligt mottagen av kritiken. Colette hade ett belastat förflutet och man envisades att förväxla henne med monsieur Willy. Inte ens »La Vagabonde» (1910), en litterärt likväl fulländad bok, förmådde blidka fördomarna.

Vid krigsutbrottet ryckte hennes man ut — och Colette följde efter som sjuksköterska, men skriver från fronten i olika tidningar. 1919 återupptager hon sin journalistiska verksamhet och 1920 ger hon ut en ny roman »Chéri» — nu blir hon den »stora Colette» — »vår stora Colette». Senare kom »Hur Cheri slutade» och hon kunde därmed göra anspråk på en plats bland de främsta i modern fransk litteratur.

Colette är ingen riktig romanförfattarinna enligt den klassiska regeln, hon bekymrar sig inte om intrigen och ger föga för handlingen, hon vill ge luft åt sina egna känslor, sina egna minnen — hon skildrar sig själv. Om man undantager de första sex böckerna, i vilka Willys inflytande säkert är förhärskande, kan man säga att Colettes debutbok var »Sju djurdialoger» (1905), som utkommo med ett varmt förord av den store katolske skalden Francis Jammes, en av den franska litteraturens största djurvänner och -kännare. Här visade den trettioåriga författarinnan en sällsynt observationsförmåga, en förståelse för djur, som med rätta väckte uppseende. Colette lärde sig faktiskt känna psykologiens alla skrymslen och vrår genom att se

djuren leva... Hennes nästa skola var självbiografien. Till den grad självbiografi, att många indignerat protesterade mot »nyckelromanerna»... Men Colette hade lidit för hårt, förödmjukats för starkt, trampats för ofta i stoftet, för att inte behöva skrika ut allt, vad hon kände. Monsieur Willy heter Taillandy i La Vagabonde — och den sjukligt förvridna och motbjudande degenererade fysiologi förf. till så många »lätta» romaner här visar utan mask, är nog den rätte Willys ansikte... Det är ingen hämnd från Colettes sida — ännu har hon inte sökt hämnas den mer än tjugo-åriga förföljelse hon varit utsatt för — det är bara ett rent fysiskt behov att befria sig från det förflutna, som satt pennan i hennes hand.

»Chéri» och »Fin de Cheri» — hennes två första verkliga romaner och hennes sista böcker hittills — kan man väl säga vara bland det starkaste som överhuvudtaget skrivits om brytningen mellan förkrigstid och efterkrigstid. Chéri, en lat och uppblåst parisgamling, som växer upp i en allt annan än moralisk omgivning, har en förbindelse med den trettio år äldre Léa en väninna till hans mor, fru Peloux... Damerna Peloux och Léa ha inget fläckfritt förflutet, men vad gör det Chéri, gigolo och Casanova? Kärleken varar dock inte, Chéri gifter sig med en ung kvinna. Hans känslor för den femtioåriga Léa äro

emellertid av en underlig beskaffenhet: sonlig kärlek och gymnasistkärlek i en outredlig härva. Han håller inte länge ut i giftermålet och kommer tillbaka till Léa, »den gamla goda Léa...» Det är inte bara en kärlek mellan en yngling och en åldrande kvinna, som Colette här beskrivit med sin strängt personliga stil och nästan avskräckande psykologiska skärpa, det är något oändligt mer sammansatt: det är en tragedi, som växer ut och får dimensioner. »De sista tjugo sidorna i Chéri kunde Dante ha skrivit», sade Henry Bataille.

Idyllen mellan Chéri och Léa avbröts av kriget. Och Chéri kom tillbaka efter sju långa år, trött, utmattad. Var är Léa — »den gamla, goda Léa»? Chéri kan inte leva utan henne, hans första kärlek, hans enda, hans stöd i en sorglös tillvaro. Léa? Men hon är ju snart sextio år, säger fru Peloux, det är en gammal kvinna... Chéri vill inte förstå, kan inte förstå. Han är ännu inte trettio. Först vill han försöka glömma, men förmår inte och till slut håller han inte ut längre: han går till Léa. Léa från 1914 är död, han träffar en fet gammal dam med dubbelhaka — bara rösten är densamma. Och det är som om livet hade förlorat all betydelse för Chéri — han har ingen kontakt med verkligheten längre, han har kommit tillbaka från kriget till ett nytt land, som han inte känner igen: ingenting är som det var. Chéri uppsöker gamla vänner till Léa och hör dem berätta om den gamla goda Léa från före kriget, han släpar sig mödosamt fram från dag till dag, livsmodet sjunker mer och mer. En revolver — och det finns en »neurasteniker» mindre i denna värld.

VICTOR VINDE.

MUSSOLINI LETAR

EN SVENSK PROFESSOR OCH TRE

Av

Clawes

Varghuvud i brons ur Nemisjön nu i Termemuseet i Rom.

Prins Wilhelm för oss här på utflykt till kejsar Caligulas skepp som på Mussolinis bud skola upptagas från sjöbotten efter snart 2000 år.

PROFESSOR AXEL BOËTHIUS, SVENSKA forskningsinstitutets i Rom förträfflige och lärde föreståndare, hade för någon tid sedan mottagit en skrivelse från vederbörande myndighet vari tillstånd meddelades att i sällskap med tre elever besöka anstalterna för Nemisjöns utpumpande. Han frågade om jag hade lust att bli en av dessa tre utvalda och att svaret blev jakande säger sig självt. Det är för resten svårt att tänka sig angenämare sysselsättning än att för några timmar få vara elev under en dylik läromästare, i all synnerhet som jag för dryga trettio år sedan haft förmånen att läsa historia för hans far. Men då satt man på skolbänken och måste plugga därtill, vilket naturligtvis inte var hälften så roligt. Ty påtvingad kunskap blir aldrig lika levande som den självsökta — det är dumt, men människobarnen ha nu en gång blivit skapta på det viset. Och inte för ro skull hette det förr i världen: liber studiosus. I det uttrycket ligger hela hemligheten med visdomens sökande förborgad.

Så foro vi ut en sådan där strålande vinterdag med ljumma brisar och en mjuk, töcknig luft över Campagnan till Albanerbergen. De båda andra eleverna voro fru Boëthius — hon satt vid ratten till sin ägandes Hudson och klarade vinkärrorna lika fint som en jagare snor ut och in mellan Stockholmskärens tusende öar — samt skriftställaren Neander Nilsson. Det blev emellertid ingen föreläsning på vägen eftersom vi alla fyra började diskutera modern finsk litteratur och någon sa, att det var synd om dem, som tryckte Quosego eftersom man aldrig riktigt kunde veta om det var allvar bakom skämtet eller tvärt om. Det fanns emellertid tillräckligt med annat och ädlare stoff därborta i den finska tanke-smedjan att glädjas åt och att syna i sömmarna, materialet hade ledigt räckt för

en tur ända ut till Calabriens sydspets. Därför rullades Via Appia Nuova upp på hjulen som om det varit fråga om det minsta lilla garnnystan, Albano och Ariccia susades förbi utan att fartbestämmelserna för den skull åsidosattes varefter vi stannade på en öppen plats i Genzano. Härifrån leder vägen brant ner till sjön, man åker omväxlande kana i leran eller trampar nötta hållar under fötterna, ett minne från kejsartiden när stränderna voro kantade av vilor och det fanns ordentliga körvägar till grytans botten.

Naturligtvis veta alla italiefarare att Nemi är en gammal kratersjö. Den ligger som ett runt, blankt öga mellan sina berg, stirrande upp i rymden och i sin skiftande iris fångande dagens flyende moln och nattens stjärnor. Den har något av jättelik specieriksdaler, som pressats ner i en kakdeg, över sig. I mångas ögon kanske denna bild är hädisk, men jag vet faktiskt ingen som så på pricken klargör situationen. Ätminstone när det som nu är vinter och vingårdsslutningarna ligga kala och bruna på sina terrasser. Här och där skymta små gårdar, tvärs över sjön glindrar byn Nemi som ett smycke i solen och vid norra ändan kan man otydligt skönja konturerna av den grundmur, på vilken Dianas tempel en gång i världen stod och speglade sin arkitrav i det genomskinliga vattnet. Dess överstepräst var en fågelfri man, vem som helst hade rätt att slå ihjäl honom och efter utfört dåd intaga hans plats och syssla. Allt under förutsättning att den angripande parten inte själv bet i gräset, ty naturligtvis hade templet herre rätt att försvara sig. Man ansåg att gudomen tog sitt säte i den starkaste, därför blev det väl mest slagskämpar som kommo att bekläda ämbetet. Någon trygg sysselsättning på gamla dar kan jobbet näppeligen ha varit.

Och här i närheten var det också som Caligulas båda skepp legat för ankar. För att bringa dem i dagen är det, som sjön nu skall tappas så att man kan ta upp det, som möjligen finns kvar av skroven och av utsmyckningen. De ha sjunkit på tre à tolv meters djup men ligga troligen i själva verket betydligt längre ner, väl inbäddade i gytta. Anledningen till att de ledo skeppsbrott är obekant, några gissa på en stormil, andra på brand. Att de finnas där är emellertid säkert. Bevisen härför kunna när

som helst beskådas i Terme-museet i form av brons huvuden, kopparnaglar och vitt-rade trästycken ur bordläggning och bjälkar. Ett par smidiga, långdragna vargar äro i synnerhet goda exponenter på högt uppdriven skicklighet i konsthantverk på den tiden.

Redan i mitten av 1500-talet gjorde Leon Battista Alberti på uppdrag av kardinal Prospero Colonna åtskilliga försök att bärga dyrgriparna. Med tillhjälp av vattentäta lådor, som på ett sinnrikt sätt skulle sänkas och fastgöras vid skrovet, ämnade han lyfta det ena vraket. Då hade man nämligen ingen kännedom om det andra. Planen misslyckades emellertid och resulterade i att skrovet bröts av på mitten och sjönk ytterligare i gytta. Efter honom spekulerade många fiffiga hjärnor över problemet men först 1895 lyckades Eliseo Borghi bringa i dagen de värdefulla föremålen på Terme-museet. Härtill använde han dykare och vid detta tillfälle var det, som man fann det andra vraket. Som arbetena ej utfördes i enlighet med moderna vetenskapliga forskningsmetoder lade staten sig emellan och tillsatte en kommission att utreda lämpligaste sättet för bärgningen. Efter vidlyftiga beräkningar enades man slutligen om en plan att pumpa ut sjön, d. v. s. sänka vattenytan så mycket att de båda skroven skola ligga torra. Kriget kom likväl hindrande i vägen och först i oktober 1928 kunde arbetena börja sedan en välvilligt stämd storindustri ställt nödigt kapital och erforderliga maskiner till förfogande. Och nu skall således Nemi tvingas att efter nittonhundra år återge sitt från Caligula eller Tiberius rövade byte.

Många legender ha gått om de båda skeppen. Fiskare ha sett hur guld det blänkt och marmorn givit reflexer, och folk med fantasi ha tyckt sig skönja purpursegel glidande någon månljus natt över den vindlösa vattenytan, ty en drömbåt behöver ingen bris, den länsar ändå för fyllda klutar. Sanningen om dem torde vara följande.

Det större skeppet har inte ens haft formen av en vanlig farkost utan bestått av någon slags hoptimrad flotte, på vilken man uppfört en rikt sirad och utsmyckad paviljong. Den har legat förankrad ett stycke från stranden och förbindelsen dit har upprätthållits med det andra, mindre skeppet. Självärldig i ordets egentliga bemärkelse har säkerligen ingendera varit. Det hela var således en liten flytande ö med egen färja dit hovet for för att svalka sig och möjligen förtära något av traktens goda vin. Med ett vanvördigare uttryck skulle man också kunna kalla det för en kejsarlig punschlund rätt och slätt. Fast så obildat uttryckte sig naturligtvis inte professor Boëthius.

Nu stodo vi framför den lilla inhägnaden, som för profana blickar döljer pump-anläggningen. Den ligger alldeles vid stran-

Kobbs Théer äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända som de förnämsta och drickas därför av alla verkliga thévänner.

Begär därför alltid **Kobbs Thé**

EFTER KEJSARSKATTER

ELEVER PÅ UTFLYKT TILL NEMISJÖN

den och på vägen dit hade man kunnat konstatera att vattenståndet redan sjunkit bortåt en meter. Dörren är i vanliga fall hermetiskt tillsluten men vår lärare har sin permesso som visar sig vara ett sannskyldigt: Sesam, öppna dig. Vi släppas in och bli mottagna av förmän, arbetare och carabinieri på det mest älskvärda och förekommande sätt. Detta vänliga bemötande är typiskt för italienaren. Så fort han får klart för sig att man kommer i lovliga ärenden blir han idel välvilja och hjälpsamhet, han ställer sina små resurser utan betänkande till förfogande och han bistår främlingen efter bästa förmåga med råd och dåd. Om vi stannat på platsen litet längre hade vi nog blivit bjudna på lunch också — den fräste som bäst över elden i form av aptitretande ravioli. Nu blev det bara till en hastig rundvandring kring det lilla området med förmannen som ciceron.

Här står man alltså inför de törstiga sugmunnar, som skola sörpla i sig en stor del av Nemisjöns vatten. Fyra bastanta rör försvinna i djupet. I deras övre ända sitta lika många centrifugalpumpar som snurra dygnet runt och slunga vattnet ur sjön till en liten cistern, byggd omkring själva utloppet, varifrån det sedan rinner genom berget ut på slätten. 120,000 kub. meter förpassas på detta sätt varje dygn till havet — en långt ifrån föraktlig kvantitet, som gott skulle räcka att driva ett mindre elektricitetsverks turbiner, i synnerhet när man erfar att hela höjdskillnaden är över 300 meter. Själva fallet från pumparna till den punkt, där den underjordiska kanalen mynnar ut i närheten av byn Valerica, uppgår dock till endast 12 m. Sålunda beräknar man att sänka vattenståndet 5 à 6 cm. dagligen och tror sig kunna börja arbetena med det första skeppets uppdragande någon gång på vårsidan. Det djupare liggande får väl vänta till sommaren eller hösten. Då skola 31 miljoner kubikmeter vatten ha forsat genom tunneln — d. v. s. nära 4/5 av hela sjön — varjämte denna yta minskats till ungefär hälften av den nuvarande. Som man ser är det här fråga om ett jättearbete, som det nya Italien med friskt mod gripit sig an. Il Duce har befallt att det skall utföras, han har själv satt pumparna i gång — därefter rätter och packer eder! Nu återstår bara den förhoppningen att kommande fynd också skola vara värda det arbete och de avsevärda kostnader, som företaget krävt. Allt av värde hamnar naturligtvis i museet. Sedan är det meningen att göra modeller av skeppen och låta dem flyta på sin gamla plats till besökande turisternas förnöjelse — det blir ytterligare en attraktion för den redan världsberömda kratersjön.

Och vad kommer därefter att hända? Är det meningen att på något vis släppa in nytt vatten?

Frågan riktas till förmannen, som bara

rycker på axlarna och säger: Gud allena vet, det får väl regn och källor sörja för.

Ett är säkert: det kommer att dröja många år innan sjön återtagit sitt normala utseende. Dess tillfälliga deformation kommer ej heller att höja platsens naturskönhet, snarare tvärt om, men forskningens vetenskap är nu en gång så beskaffad att den ej anser sig kunna ta för stora hänsyn till dylikt. Isynnerhet när återställandet bara är en tidsfråga. Men nog komma många amerikanska misser att gnugga sig i ögonen de närmaste åren när de få syn på Lago di Nemo och undra, vem i Herrans namn kan ha skvalpat ur vattnet ur det lilla handfatet över kanternas höga sidor. Ty då skola pumparna vara borta och stränderna täckta av ävja och gytta. En varm sommardag blir det nog nödvändigt att hålla sig på behörigt avstånd.

Att man ännu i våra dagar kan använda sig av samma utlopp, som sedan sekler tillbaka nyttjats för att hålla sjön vid konstant nivå, är ett bevis på den utomordentliga omsorg med vilken anläggningen ursprungligen utfördes. Man har ej kunnat definitivt bestämma tidpunkten för dess påbörjande. Att med spett och hacka tvinga sig 1 1/2 km. genom massivt berg hör för visso ej till det lättaste även om den vulkaniska tuffen är relativt lös. Det första man tog itu med innan pumpningen påbörjades var att rensa upp gången från grus och slam, som under årens lopp samlat sig på dess botten och delvis täppt igen genomsläppet. Man fann då att det hela fortfarande var praktiskt taget intakt. Där forntidens arbetare stött på alltför hårda klipplager hade de böjt av och gått omkring dem, men eljest gick tunneln spikrakt. Där tuffen hotat att rasa hade man pallat under med väldiga kvaderblock. Det enda man nu behövde göra var att med dynamit räta ut de värsta vinklarna för att ej riskera för starkt vattentryck och sedan släppa på för fullt.

Nu öppnades också berget för oss. En nyckel rasslade i ett lås, en lucka slogs upp på vid gavel, en kontaktknapp vreds om så att det blev ljust i innandömena — och vi stego ner i Albanerbergens djup.

Gången är nära en meter bred och manshög där det är som lägst till taket. I sidorna ser man ännu märken efter de primitiva hackor, som en gång format dem. Vi togo oss fram ända till skärningspunkten. Där forsade vattnet så klart och uppfriskande att man haft god

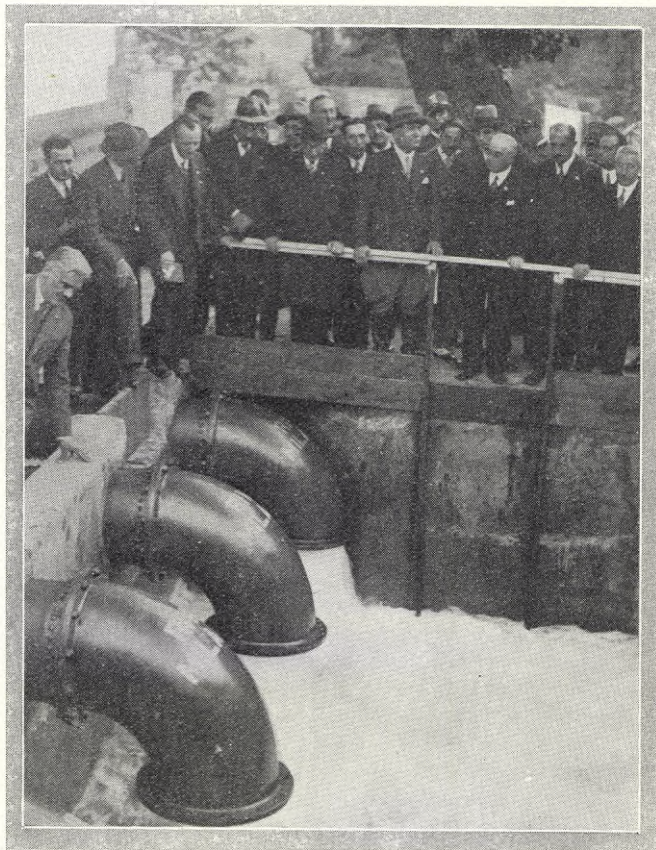
lust att följa med på färden ända ut till andra sidan.

En sak är att ta sig ner till Nemisjön, det går lätt nog, en helt annan att ta sig upp. I synnerhet om man slår in på någon liten gångstig, som zick-zackar från vingård till vingård och struntar blankt i om stigningen är tvärbrant eller hyvsad. Det är inte sagt att man själv struntar i detta förhållande, allra minst om det regnat och leran befines vara slipprig som såpa. Det var därför en lätt andfådd professor med tre likaledes lätt andfådda elever som äntligen nådde horisontalare mark vid Genzanos folktomma torg. Där stod bilen med matsäckskorgen troget och väntade.

— Lunch i byn Nemi, dekreterade färdledaren. Och så rullade vi den vackra vägen utefter sjön och försökte göra klart för oss om landskapet var klassiskt som Greklands eller barockt som Tivolis. Någon föreslog senrenässans, och därvid blev det.

Länge dröjde det inte förrän vi sutto vid ett öppet fönster på en liten trattoria med sjön djupt under våra fötter och en smal strimma havsglitter långt bort vid den disiga synranden. Att Castellivinet smakade gott faller av sig självt. Även i denna gren av det mänskliga vetandet märkte emellertid eleverna snart nog att de hade mycken visdom att inhämta av professor. Till deras heder måste sägas, att de redligt bemödade sig om att vara läroaktiga.

PEWE.

Nemisjön på väg mot havet under Mussolinis uppsikt.

Silkestvätt — — — kallt vatten och TROLLTVÅL

A V S A M M A L E R A

AV VERA von KRÆMER.

VI SUTTO EN GÅNG I EN RODD-båt: herrn och frun, fiskaren som rodde och slutligen en tjänarinna, som var långt mera vän i familjen, men dock hade »en tjänande ställning».

Det var duktig storm, men vi måste in till ångbåtsbryggan, semestern var slut och detta var sista lägenheten. Det var en timmes rodd och båten var eländig, usel. Vi voro alla tysta och hade våra tankar var och en för sig.

Det gick ju fint och så skulle den saken vara ur världen.

Men när vi sedan en gång kommo att tala om färden sade vår tjänarinna:

— Ja, jag tänkte ju, att herrn räddar naturligtvis frun och Österman, han kan inte simma och så fick jag gå till botten förstås.

Jag kan aldrig med ord på ett papper beskriva hur naturligt det sades. Det var inte något svartsjukt och egocentriskt problem det! Om du har den och den i båten, vem räddar du först? Utan bara: herrn räddar naturligtvis frun... Herrn som var kär i frun. Och inte brydde sig om annat än frun. Och frun, som var kär i herrn, hon skulle salig låta rädda sig av herrn och allt hade slutat lyckligt. Bara med den lilla tråkigheten, tragedien, om ni så vill, men alldeles nödvändiga och själv-

fallna tråkigheten, att tjänarinnan hon måste ju gå till botten.

Det var något så själviskt i de orden och tonen, i vilken de sades, att det hela blev en av de där upplevelserna, som kommer på ett ögonblick och stannar hela livet. Det var en människa, som inte räknade med sig själv på det sättet (men håller orubbligt fast vid ett: sin heder) och som gladdes åt andras glädje och visade det med att stiga upp och koka kaffe mitt i natten, om så skulle vara. Jag blev stum av det — och min enda tröst var, hade jag så när sagt, att hade något hänt, så hade herrn icke kunnat rädda frun, ty han hade bara en lunga att andas med och det räcker inte för den sortens bragder.

Allt det där dök upp, när vi alla läste om restauratrisen Pilowa, som höll humöret uppe på några vuxna män, när de alla voro nära att frysa till döds skeppsbrutna på ett skär.

Sedan har någon sjökunnig sagt: hon räddade inte livet på dem, det gjorde den mannen, som sam till kobben med linan och som inte orkade leva sedan.

Hans gärning var stor, men förringas hennes en tum för det?

Hennes osjälviskhet är det vackra minnet av hennes insats i historien. Hennes glada själviskhet. Det var inte en kvinna,

som satte sig ned och väntade att männen skulle vara »ridderliga». Hon var mera som en mor för dem, så ung hon var. Hon sjöng och pratade och lekte bort ohyggliga timmar. Hur skulle du och jag ha gjort? Kanske inte alls jämrat oss. Tegat och bitit ihop tänderna, försökt att inte beklaga oss. Men det hade väl varit det högsta man kunde komma till. Att styra och ställa och leka och sjunga för att hålla modet uppe på de andra — det hade få gjort. Det är precis samma slags gärning som en sjuksköterska gör, när hon är som bäst. Det är samma gärning som den Florence Nightingale gjorde bland soldaterna på Krim. Arten är densamma. Hjältetag och moderlighet.

Och så — tänk om det varit Pilowa som kommit in på en restaurang i Stockholm, kommit som privatmänniska för att äta och blivit vägrad servering. För att hon var servitris.

Jag slår upp min Harriet Löwenhjelm och läser, viss att finna något:

”Gud fader ger i himlen fest och främst är Jesu moder.

— — —
Gyllne frukter bjuds i skål'n och vin på alla borden, — Jesus sitter på ett moln och blickar ned på jorden.”

En bröllopsgåva till prinsessan Märtha

Svenska kvinnor i hela landet inbjudas att delta.

NÄR H. K. H. PRINSESSAN MÄRTHA inom kort lämnar Sverige för att vid sin makes sida länka sina kommande öden i ett land, som genom släktskap och närhet är alla svenskar kärt, följes hon av svenska kvinnors hjärtliga välgångsönsknningar. Viljan att låta dessa få ett synligt uttryck finnes helt säkert i alla samhällslager och för att ge tillfälle att låta denna känsla av sympati komma till uttryck tro vi oss tillmötesgå många önsknningar, då vi härmed inbjuda svenska kvinnor att bidra till en bröllopsgåva, som skulle vara en de svenska kvin-

Prinsessan Märtha. (Jäger, hovfoto.)

nornas hyllning och lyckönskan åt prinsessan Märtha. Den skulle på samma gång bli ett minne från Sverige och ett bevis på den uppskattning inte minst svenska kvinnor i vida läger hysa för den unga prinsessan och hennes gedigna intresse för socialt arbete och kvinnlig handaslöjd. Som gåva är tänkt ett arbete, konstverk, textilier el. dyl., av någon svensk kvinna.

Samtliga bidrag — stora eller små äro lika välkomna — böra insändas till Iduns red. under adress ”Bröllopsgåvan” före den 1 mars och redovisas i Idun.

SIGRID RYDIN.

F. Sparre. Fru. Ordf. i Svenska Röda Korsets Stockholmskrets I.

SIGRID SACHS.

F. Fränckel. Generalkonsulinna. Stockholm.

ALEXANDRA SKOGLUND.

Fil. D:r, Ordf. i Allm. Valmansförb. centrala kvinnoråd. Stockholm.

ELIN STAVENOW.

F. Carlander. Professorska. Uppsala.

SELMA STENSTRÖM.

F. Pettersson. Landshövdinga i Västernorrlands län.

SIGRID STJERNSWÄRD.

F. von Horn. Fru. Stockholm.

ANNA SÖDERBLOM.

F. Forsell. Årkebiskopinna. Stockholm.

ALICE TROLLE.

F. Gyldenstolpe. Landshövdinga i Östergötlands län.

SANDRA UNGER.

F. Leufstedt. Landshövdinga i Värmlands län.

EVA NYBLOM.

Idun. Stockholm.

LOUISE ADELSWÄRD.

F. Douglas. Friherrinna. Adelsnäs.

ANNA FALK.

F. Sjöbohm. Landshövdinga i Kalmar län.

ELLEN HAGEN.

F. Wadström. Landshövdinga. Stockholm.

SIGRID HAGSTRÖMER.

F. Wising. Landshövdinga i Blekinge län.

AGNES HAMMARSKJÖLD.

F. Almquist. Landshövdinga i Uppsala län.

ALINE HASSELROT.

F. Nyström. Landshövdinga i Örebro län.

AGNES HELLNER.

F. Ekman. Justitierådinna. Stockholm.

INGRID JUEL.

F. Widegren. Professorska. Djursholm.

ELSA MALMROTH.

F. Elliot. Landshövdinga i Jönköpings län.

EMMA MURRAY.

F. Ugglå. Landshövdinga i Västmanlands län.

STINA MÖRNER.

F. Djurklou. Landshövdinga i Hallands län.

SIGNE NILSSON.

F. Johnsson. Landshövdinga i Kristianstads län.

HJÖRDIS NORDIN-TENGBOM.

Fru. Skulpttris. Stockholm.

GERDA NYSTEDT.

Fröken. Ordf. i Sveriges Folkskollärarinneförbund. Stockholm.

IDA RAMEL.

F. von Essen. Landshövdinga i Malmöhus län.

BERTHA RINGSTRAND.

F. Öhman. Landshövdinga i Västerbottens län.

GERTRUD RODHE.

F. Odenrants. Landshövdinga i Gotlands län.

Drottning för en dag. Novell av Vladimir Semitjov

AV DE TIOUSENTALS SMÅ MIDINETTERNA i Paris var Suzanne Ribot en av de minsta och oansenligaste. I tre år hade hon arbetat på madame Bassins ateljé. Någonstans där ute, på de ljusa gatorna och boulevarderna, brusade det glada och stormande livet, men inne i ateljén var det lugnt och stilla. Man hörde endast det dova surret av symaskinerna. Det var ett tjugotal flickor som tillbragte dagarna här, lutade över sitt arbete. Ibland utbytte de några enstaka ord utan att avbryta sin sömning.

Suzanne fantiserade ofta om det glädjefyllda liv, som fördes utanför arbetslokals väggar och som hon såg så litet av. På morgonen var hon den första, som måste infinna sig på ateljén för att torka golvet och gå ärenden åt innehavarinna, innan det egentliga arbetet tog sin början, och på kvällen, sedan de andra gått, fick hon stanna kvar och städa efter dem. Promenaderna till och från arbetsplatsen var hennes enda förströelse. Ibland kunde hon genom dörren se en skymt av någon upplyst restaurang och höra musiken därifrån. En och annan yngling tittade på henne, men hon brydde sig inte om dem. Och dagen därpå berättade hon viskande för kamraterna vad hon iakttagit på gatan.

På våren en gång, strax innan Suzanne fyllde sjutton år, fångades hennes uppmärksamhet av en ovanlig syn, när hon var ute i ett ärende åt madame Bassin. På en blomstersmyckad lastbil åkte en del glada ungdomar omkring och kastade ut flygblad bland de promenerande. Suzanne lyckades få fatt på ett av bladen och läste nyfiket dess innehåll:

Stor maskeradball!

Karneval — Konfetti — Serpentin

Två musikorkestrar spela!

Kostymtävlan

Medborgare! Stöd francen genom att deltaga i festen!

Bilen fortsatte, men ännu en lång stund kunde Suzanne se blomstergirlanderna och höra de muntra rösterna.

Också på ateljén märktes det att det skulle bli maskeradball. Det var mer att göra än vanligt, och i allmänhet gällde det fantasidräkter; lätta klädningar, som mer påminde om blommor än om kläder, lustiga pierrotkostymer och colombinekläder. Suzanne lyssnade begärligt till allt som berättades om den stundande balen. Hon hade sparat flygbladet, men det var en sak i det, som hon inte förstod. Det var det där om att man skulle stödja francen genom att vara med. Hon fattade inte meningen med detta...

På aftonen samma dag maskeraden skulle äga rum sökte alla flickorna komma ifrån arbetet så tidigt som möjligt. Suzanne var som vanligt ensam kvar. I ett skåp hängde en dräkt, som blivit beställd men ej afhämtats. Den var helt och hållet av franssedlar, som klistrats på brokiga sidenstycken; det var naturligtvis inte äkta sedlar utan eftergjorda. Suzanne tittade på en papperslapp, som var fastnålad vid dräkten; det var grevinnan de Vernon, som beställt den. Nu kom hon ihåg — grevinnan hade varit där och provat den på dagen men tyckte, att dräkten inte passade henne.

Lydande ett plötsligt infall tog Suzanne på sig kostymen och såg sig i spegeln. Så förtjusande! tänkte hon tyst. Om någon annan finge se mig i den, så skulle de inte tro, att jag bara är en midinette.

Hon fick lust att ta dräkten med sig hem för att visa sin syster hur söt den var. Hon var ju den första på arbetet i morgon bittida igen, och då kunde hon hänga tillbaka dräkten utan att någon behövde veta att den varit borta över natten. Hon tog på sig kappan utanpå kostymen och begav sig ut på gatorna, som strålade i ljus. Hon följde med folkströmmen fram till en stor byggnad, utanför vilken en mängd automobiler körde upp och avlämnade sina passagerare... Det var där maskeradbalen skulle äga rum. Suzanne ville gärna se hur det såg ut därinne, och utan att någon hindrade henne lyckades hon komma in i vestibulen, som var dekorerad

med trikoloren. En guldsmed vaktmästare tog hand om hennes kapp, och utan att riktigt fatta vad hon gjorde, gick Suzanne med de övriga balgästerna upp för den breda marmortrappan, som ledde till festsalen. Hon kände sig verkligen bortkommen i denna lysande församling. Hon stannade vid ingången till salen och stod en stund rådvill. En orkester spelade därinne, och på parkettgolvet dansade hundratals par omkring. Det var som en dröm eller en saga, som hon någon gång läst...

Allt som sedan hände var lika överkligt och fantastiskt.

De brokiga serpentinerna susade genom luften och konfetti regnade ned från läktarna över de dansande. Suzanne kände en arm om sitt liv, och innan hon visste ordet av var hon mitt inne i vimlet av dansande. Det var för sent att komma undan... Och de därhemma som väntade på henne! Det värsta av allt var att hon kom ihåg, att hon inte var klädd så att hon passade att uppträda på en bal. Hon hade grova yllestrumpor och nötta skor, men trängseln var så stor, att förmodligen ingen lade märke till det. Hon beslöt emellertid att smita sin väg, så snart dansen var slut. Då kände hon plötsligt, hur någon sköt henne fram till en estrad, där det satt några äldre herrar med stjärnor och band på bröstet. Och hon hörde bakom sig en röst, som sade:

— Den här flickan skall absolut ha priset för bästa kostym. En francflicka i arbeterskans nötta skor och grova strumpor... Det är vårt folk, som ännu en gång skall rädda sitt Frankrike...

Hon förstod att det var henne orden gällde. Hon var färdig att brista i gråt av blygsel och grämlse. Men en av herrarna på estraden räckte henne handen och ropade:

— Här ha vi francflickan, balens drottning...

Mängden hurrade och skrek:

— Vive la France!

(III. O. Nordblad.)

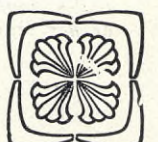
(Forts. sid. 134.)

Vid boken eller i vänners sällskap

är CAP Turbanpraliner
alltid en god tillgång

1 kg. 7.- 1/2 kg. 3:50 1/4 kg. 1:85 1/8 kg. 1:-

EN DAM BLIR PRESENTERAD

HOVSTAT HEMMA OCH UTE.

Nyligen har den årliga presentationen av damer ägt rum vid det svenska hovet och mången debutant har varit nervös för den högtidliga tilldragelsen. Vid dylika hovpresentationer bära samtliga damer hovdräkt och vid större fester, då de kungliga närvara, påbjudes även ibland hovdräkt. Reglerna, följande gamla traditioner, för hovdräkten variera i olika länder som ses av bilder och text härneda.

För hovdräkten vid det forna kejsersliga tyska hovet gällde: décolletage med skulderna bara, 3½ m. långt släp, (för kungl. damer 4½ m.) färg fritt val, slöja och diadem, handskar endast glacé, aldrig hermelin i schal eller garnering. Här ses grevinnan Fanny von Wilamowitz-Moellendorff i den tyska hovdräkten.

Vid presentation, liksom vid mindre fester, brukar svart hovdräkt vara regel vid svenska hovet. Denna ganska tunga dräkt utmärkes först och främst av de obligatoriska vita puffärmarna och det 3 m. långa släpet, som måste gå ut från midjan. Drottning Victoria ser helst att klädningen vidare är enkel och ej garnerad med eller bestående av pärlor, chiffon eller spetsar, slät sammet eller siden bör alltså vara materialet. Kjolen får inte höja sig mer än 10 cm. från golvet, var i år föreskrivet. Emedan denna hovdräkt föga sammanfaller med modeidéalet just nu ser man med ett visst intresse en ung dam av i dag bära den — här fröken Mary von Rosen, dotter till greve Eric von R. och hans maka, f. Fock, Rockelstad. (Goodwin, kamerabild.)

Lady Ebba Low, f. Byström, en känd Londonsvenska, i den engelska hovdräkten, för vilken hovsläpet från axlarna och slöjan med den obligatoriska vita blymen äro karaktäristiska.

Den svenska galahovdräkten är vit, men följer i övrigt samma regler som den svarta. Hertiginnan Madeleine d'Otrante, f. Douglas, är här iklädd en vit hovdräkt, som ger ett vackert exempel på dräkstens bästa möjligheter. (Jäger, hovfoto.)

HUR SKALL VÅR KAVAJKOSTYM SE UT?

VAD SOM ÄR ÖVERKOMLIGT, KORREKT OCH LÄTTANSKAFFAT.

DEN UTOM HEMMET ARBE-
tande kvinnan är oftast handicappad,
då det gäller kläder, på grund av
sin lilla lön. Många i affärer eller
på annat håll anställda skulle helt
enkelt inte kunna förmå sig till att i
kalla siffror ange hur minimalt lite
deras kläder få kosta. Det är fullkom-
ligt fantastiskt hur omtanke och flit
och händighet kan ersätta vad som
brister i köpkraft. Det skulle faktiskt
bli ett mycket belysande kapitel om
de självförsörjandes liv, om man
kunde och finge belysa deras kläd-
fråga. Men med rätta vägra de att
lyfta slöjan på den punkten. Om
principalerna finge läsa vad de åstad-
komma kanske somliga av dem an-
såge sig ha lov att ytterligare knappa
in på lönerna. Man kan aldrig veta.
En tidningsartikel kan få de mest
oberäkneliga följder.

Men för en mycket stor kategori
självförsörjande är konfektionen den
enda tillflykten. Det finns nu så
många slag av konfektion. Det är
över huvud taget en sådan välgärning,
att den finns till, att man får lov att
yttra sig med försiktighet då man
går in på frågan.

Den självförsörjande får gå förbi
alla de klarblå, gröna, röda, bois-
de-rosiga monterna, där olika nyanser
i dessa glada färger locka som blom-
mor på en sommaräng. Både i ma-
terial och färg får hon begränsa sina
tycken. Svart, mörkblått, brunt är
ungefär allt som kan komma i fråga.
Tygsort: ylle i något crêpe, eller det
nu moderna yllegeorgette, siden om
det nu skall vara, men det blir dyrare,
satin fleur eller crêpe de chine. Den
nyaste siden- och ylleblandningen kal-
lad veloutine tar sig nog ganska bra

*I avvaktan på att frågan om vår arbetsdräkt, diskuterad i ett
föregående n:r av Idun, skall lösas på ett revolutionerande sätt,
ha vi undersökt det aktuella läget. Här äro några tips att taga
vara på.*

Klädning i yllecrêpe från Märthaskolan.

yllestrumpor för 5 kronor paret, en
liten hatt i hårfilt för omkring 17
kronor, allt det där kan man skaffa
i samma konfektionshus. Och så göra
väl många. Det är tids- och arbets-
besparande och resultatet kan man
inte klaga på.

Det finns också andra vägar till den
korrekta arbetsdräkten.

Vi ha tillfrågat tre syskolor med
erfarenhet på olika områden, hur de
tänka sig vardagskepnaden för den
kvinna, som måste vara korrekt på
ämbetsrum eller arbetsplats.

Birgittaskolan har givit oss ett för-
slag med teckningar. Det är en högst
modifierad och moderniserad omvand-
ling av den gamla idén med blus och
kjol.

Material till dräkten är mjukt ylle-
tyg eller ylletrikå, jackan, som sy-
nes på teckningen är kantad med
crêpe de chine-slår i samma färg som
materialet, vilket inom parentes bör
vara svart, mörkblått eller brunt. Jac-
kan är genomknäppt. Kjolen sitter
på foderliv. Inunder jackan en väst
av god crêpe de chine eller för enk-
lare ombyten mjukt bomullstyg, ma-
dras eller dylikt. Isättningen sys från
början i två, helst tre exemplar. Dessa
med knapphål i båda kanterna väl
avpassade mot knapparna på foderli-
vet. Den lilla manschetten har samma
arrangemang. Alla veta, hur man
drar sig för att träckla in sådana väst-
delar eller kragar och hur man grum-
sar över de minuter den sysselsätt-
ningen kräver. Det finns utrymme
för fantasi i utsmyckningen av västen
med broderier, spetsar och dylikt, men
allt måste göras i tvättäkta material.

Om man låter sy denna dräkt i gott

*Modell med jacka och väst på-
knäppt på kjolens foderliv.
(Birgittaskolan.)*

ut, men är inte så slitstark som ylle
enbart.

Vi ha hos Paul U. Bergström sett
korrekta klädningar av gott snitt med
modern klockskärning och enkla lin-
jer för 48 kronor. En veloutinekläd-
ning i svart fanns det t. o. m. för sam-
ma billiga pris. Detta är ett pris,
som en hel del damer anställda i
verk och kontor anse sig kunna be-
tala för en klädning. Den håller kan-
ske inte mer än en säsong, men den
återuppstår sedan i förnygrad form
tillsammans med en ännu längre bort
i det förflutna förekommande. An-
tingen går förnyelsen genom en hem-
sömmerska eller genom egen händig-
het förstärkt av ett mönster från nå-
gon affär man fått förtroende för. Men
huvudsaken är att typen för den
självförsörjandes dräkt är korrekt,
att den är mörk är ett nästan
oeftergivligt villkor, att den har enkla
lugna linjer utan att verka uniform,
att den är vald av ett material, som
inte genast blanknötas mot kontors-
stolen. Rips är så gott som outslit-
ligt, men det händer att man efter
en sex à åtta veckor kan skåda sin
bild i sin egen bakväd, om man kom-
mer ansikte mot ansikte med den.
Lackskor med slejf för kr. 15:75,

siden blir den tillräckligt elegant för
klubbafnarn, konserter och teatrar.
För sommarbruk blir den mycket trev-
lig i taft. Det finns utrymme för myc-
ket omväxling i västar och isättningar
och den är långt ifrån att verka uni-
form. En något sykunnig dam skall
kunna utföra dessa modeller själv
med någon ledning vid tillklippning
och provning.

Modellen överst är från Märthasko-
lan och i crêpe madyana, ett mjukt
ylle här i en ljusare nyans brunt. Som
man ser är det en ytterst enkel, kor-
rekt modell. Klädningen i detta ma-
terial beräknas beställd gå till omkring
90 kronor. Märthaskolan rekommen-
derar utom mjuka ylletyger även satin
fleur, som är segt att slita på och
har mera utseende än crêpe de chine.

Femina slutligen har tagit sig an
de självförsörjande som på lediga
stunder sy eller ändra sina kläder
själva och öppnat en kvällsmottag-
ning, då råd lämnas för sömnad och
tillklippning. Det är en god idé, som
förtjänar att vinna efterföljd.

Detta är några detaljer om den
kvinnliga motsvarigheten till män-
nens kavajkostym.

ETH. K.

*Modell i mjukt ylle, livet över-
går i skärp. Västdel med eller
utan foderliv. (Birgittaskolan.)*

K O N S T O C H

HUR MÅLAREN SER SIN MODELL OCH

Konsten visar oss livet och verkligheten sedda genom ett konstnärstemperament. Hur detta temperament tar sig uttryck i porträttmålingen kan den ärade läsarinnan studera i dessa jämförande porträttstudier av svenska damer hos målaren och hos fotografen — så ser konstnären sin modell och så ser hon ut i verkligheten.

Grevinnan Gunila Wachtmeister, teckning av Nils Dardel.

Grevinnan Gunila Wachtmeister. (Goodwin, kamera-bild).

Edvin Wallerts porträtt av Margit Rosengren.

Margit Rosengren fotograferad i samma pose i sitt hem. (Holmén, foto).

V E R K L I G H E T

UR HON SER UT HOS FOTOGRAFEN.

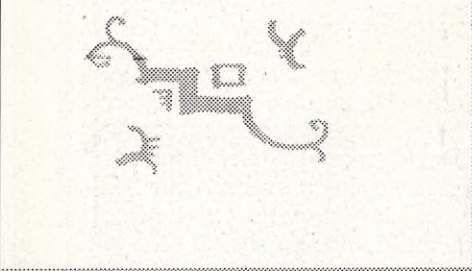
Fru Greta Rogard, målad av Einar Jolin.

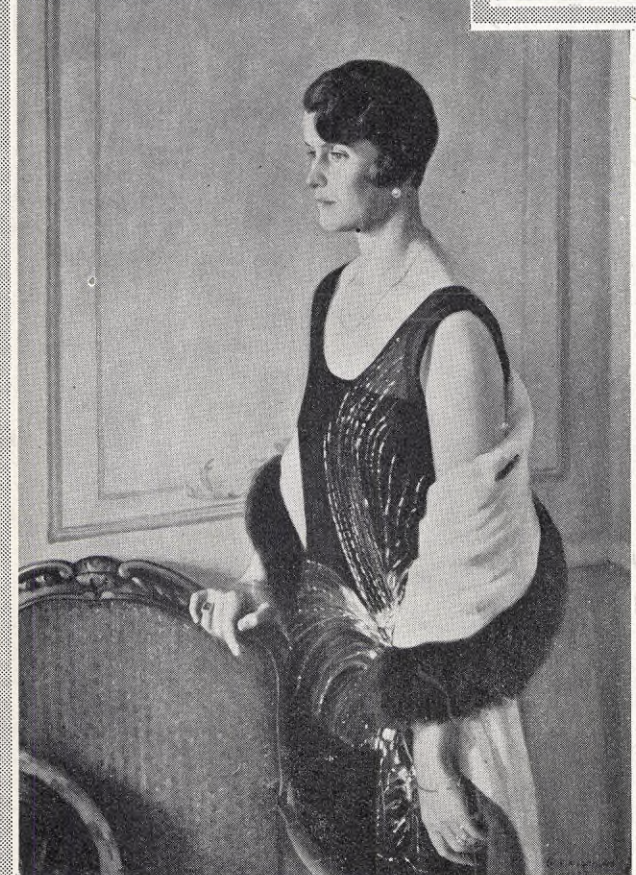
Fru Greta Rogard, en av Galleri Moderns direktörer. (Goodwin kamerabild.)

Fru Elsa de Castro-Feijø, porträtt av Isaac Grünwald,

Elsa de Castro-Feijø hos fotografen. (Jan de Meyere, foto).

Fru Elisabeth Salmonson, målad av Gustaf Magnusson.

Fru Salmonson fotograferad i sitt hem på Djurs-holm. (Holmén, foto)

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

FANNY STRÖMBERG.
Fru, Stockholm. F. d. skådespelerska. Direktris för Folkteatern. Änka efter direktören Johan Strömberg.
70 år den 21 januari.

JENNY BOLIN.
F. Sandström, Sthlm. F. d. elem.-skolelär. Stift. av Samfundet för Nordiska Muséets främjande. Änka efter grossh. C. L. Bolin.
70 år den 22 januari.

EBBA MONTGOMERY.
F. Wærn, Göteborg. Änka efter brukspatronen H. E. Montgomery, Rottneros.
70 år den 5 februari.

SIGNILD WEJDLING.
F. Danielsson, Stockholm. Översättarinna. Änka efter trafikchefsassistenten Reinhold Wejdling.
70 år den 7 februari.

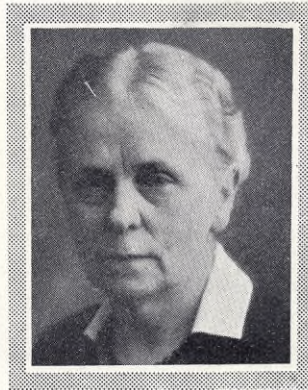
EVA v. STOCKENSTRÖM.
F. frih. Beck-Friis, Ekensholm, Dunker. Änka efter överkammarherren H. A. von Stockenström.
65 år den 1 februari.

DAVIDA BÖKMAN.
F. Andrén, Berghem. Maka till godsägaren Mauritz Bökman, Berghem.
65 år den 2 februari.

EBBA ADRIAN.
F. Harring, Lister-Mjällby. Maka till kyrkoherden i Mjällby Carl Adrian.
60 år den 28 januari.

LOUISE HILLMAN.
F. Brandell, Stockholm. Maka till f. d. konsuln Adolf Hillman, Stockholm.
60 år den 1 februari.

ELIN MOBERGER.
F. Fransson, Högsby. Änka efter provinsialläkaren Arvid Moberger.
60 år den 1 februari.

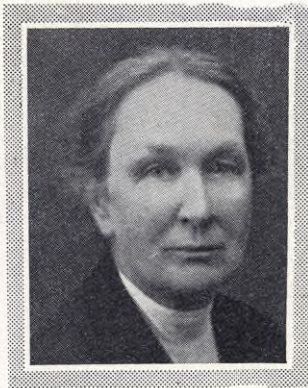
INGEBORG DAHLBERG.
Fröken, Hörby. Telegrafkommissarie. Dotter till telegrafkommissarien Gustaf Dahlberg, Ystad.
60 år den 2 februari.

GUNILLA ROSLIN.
F. Ulfhjelm, Munksund. Änka efter kamreraren C. Elis Roslin, Munksund.
60 år den 2 februari.

ANNIE WALLEMBERG.
F. Adelsköld, Konstantinopel. Maka till envoyén Gustaf Wallenberg.
60 år den 4 februari.

EMMA RUDBERG.
F. Munck, Stockholm. Maka till lektorn vid Nya Elementarskolan fil. d:r Ture Rudberg.
60 år den 6 februari.

AUGUSTA BERGSTRÖM.
F. Gyllensvaan, Tullinge. Maka till professorn vid Konsthögskolan Alfred Bergström.
60 år den 7 februari.

ANNA LUNDBERG.
F. Johansson, Kalmar. Maka till lektorn vid Högre Allm. Läroverket i Kalmar fil. d:r B. G. Lundberg.
55 år den 5 februari.

HELENA HEDENGREN.
F. Meurling, Stockholm. Maka till översten Gabriel Hedengren, Stockholm.
55 år den 5 februari.

GERDA STRÖMBERG.
F. Svensson, Eda glasbruk. Maka till bruksdisponenten Edvard Strömberg.
50 år den 25 januari.

SIGNE WERNER.
F. Ehrland, Malmö. Maka till läroverksadjunkten Ernst Werner.
50 år den 5 februari.

EBBA LOKRANTZ.
F. Hansson, Jönköping. Maka till apotekaren Robert Lokrantz.
50 år den 6 februari.

GOTTON CHARPENTIER.
F. Carlson, Karlshamn. Maka till kaptenen och brandchefen Jean Charpentier.
50 år den 7 februari.

Banan-Fromage.

Recept av Dr. I. Norrby, Fackskolan, Upsala.

4-5 bananer, 1 paket Jell-O (smak efter önskan) 4 dcl. vatten, 3 dcl. tjock grädde. Beredning: Bananerna skalas och söndermosas. Vatt-
net kokas upp och slås över pulvret, blandningen omröres, tills pulvret

är löst. Då geléet börjar tjockna, vispas det kraftigt med stålvisp, tills massan är pösig, varefter purén tillsättes. Sist iblandas den till hårt skum slagna grädden. Blandningen slås i vattensköljd form och ställes kallt. Då det hela stelnat, stjälpes det ur formen, garneras med bananbitar och serveras ev. med någon fruktkompott. Receptet beräknat för 8 a 10 personer - för 4 a 5 personer tages 1/2 av samtliga ingredienser.

En härlig söndagsefterrätt för 25 ö e pr portion.

En misslyckad middag.

(Forts. fr. sid. 115.)

nande juljusen framför de övrigas kuvert och sedan lektes Svenska akademins årshögtid. En av gästerna skapade om sig till Karlfeldt och ledde in en annan, och så blev det ett verkligt svenskakademiskt tal hållet, som drog ut på tiden ända tills soppan kom in. Då hade hela församlingen redan skrattat så länge, att svallvågorna räckte middan ut. Det var verkligen en lyckad misslyckad middag. Men det är inte alltid gästerna ha en sådan där talarförmåga. Annat var det med den middag jag arrangerade i allra största välmening vid 14 års ålder. Den har inte efterlämnat något glatt minne.

Den, som i likhet med undertecknad vuxit upp på en stor lantgård mildts från stad, från kött- och fiskaffärer, specerihandlare och bageri, har fått i blodet, att det måste »finnas hemma» litet av varje, så man inte står där rådvill, om något kommer på. T. ex. om det hörs bjällror, som bebåda ett lass gäster. Att vara fru i gamla tider på en herrgård, det krävde stor omtanke, men barnen hade ingen känning av det. Allt gick, som det skulle. Vare detta sagt som en liten ursäkt för det som nu kommer.

För första gången i mitt liv skulle jag vara borta ett par månader. Luftombyte o. s. v., som bleksotsåldern botas med. Kära anförvanter togo emot mig, glåmig, drömmande, världsfrånvarande i allt det praktiska, som jag var på den tiden.

Min släkting var adjutant hos general A. i Östergötland och bodde i ett litet hus med tillgång till en större sal i huvudbyggnaden på Forsa. Så kunna vi ju kalla stället. Och så skulle det bli min tants födelsedag. Min fantasi hade länge sysslat med hur den värdigast skulle begås. En ljus idé hade slutligen runnit upp. Alla grannarna i trakten skulle bjudas på en hejdun-drande middag. I den stora salen

fingo de nog rum. Jag hade fått följa mina släktingar på besök överallt, och alla hade varit så snälla och vänliga. Fjortonåringens kinder hade börjat blomstra, det inåtvända livet fick lust till att ta sig uttryck i yttre handling.

Kom ihåg, hon var ett barn! Döm därför hennes tilltag milt!

I sitt stilla sinne hade hon räknat ut, att den snälla tanten skulle beredas en riktig överraskning på sin födelsedag. Flickan hade med sin på den tiden ovanligt välansade stil skrivit bjudningsbrev till en del familjer i grannskapet och inbjudit dem till middag — i all enkelhet, som det brukade heta i hennes föräldrahem. Där gick det alltid så lätt att ta emot främmande. I de väldiga tinorna ute i matboden fanns lager av nersaltat kött och fläsk. Bräckkorvar och medvurstar fransade trästången, som löpte längs matbodens kortsida. Där funnos också de väldiga mjöllärarna sen farmors mors tid. I handkammaren i andra flygeln gömdes all den torkade frukten, som man blivit så brun om fingrarna av att skala. Där stodo på hyllor väl femtio buljongglas, täckta av tjocka flottkakor för att buljongen skulle hålla sig. Nere hos Mäster i trädgården förvarades den färska frukten tillsammans med allsköns rotsaker.

Ja, hemma var det ingen konst att ta emot främmande.

Oerfaren med andra livsförhållanden tog fjortonåringen inga svårigheter med i beräkningen, då bjudningsbrevet i god tid avgingo till generalens, brukspatronens m. fl.

Å vad tant skulle bli överraskad, när allesammans körde fram på gården. Inte ens farbror skulle få veta någonting i förväg. Det var uppgjort med generalens dotter, den litet äldre, nyblivna vännen, att

hon skulle komma först av alla. Hon skulle låna den tjänstgörande löjtnantens uniform och komma ridande på en av sin pappas hästar. Då tant och farbror skulle få höra hästtramp och gnäggningar, skulle de gå ut på trappan. Den unga flick-officeren skulle då patetiskt utropa: »Här kommer Romeo. Var är Julia?» Tant och farbror skulle naturligtvis bli mållösa av häpnad. Just det hade vi tänkt oss skulle bli så förtjusande roligt.

Redan dagen före födelsedagen hade jag i all hemlighet bakat småbröd, både »ess, blad och mormors bullar». Tant skulle bli bjuden kaffe på sängen. Det var första punkten i programmet.

Så brukade vi få det hemma.

Men det kan, som nu tur var, bli svårt för en flickunge att vara riktigt tyst med en glad överraskning. Några timmar innan gästerna skulle anlända, måtte mitt matematiska sinne också fått någon Lidners-knäpp. För de inbjudna personerna behövdes kanske mera mat än för tant, farbror, mig och de två jungfrurna.

— Jag har en väldig överraskning, utropade jag plötsligt och minns ännu, att en viss bävan låg gömd bakom det glada tonfallet.

— En överraskning, sade tant. Jag tycker inte så värst mycket om överraskningar. Vad är det för något?

— Vi ska fira tant med middag. En hel hop har svarat ja och kommer.

— En middag! Vad säger du! Men maten då?

— Ja, maten?

Tant blev alldeles ifrån sig. Farbror gick fram och tillbaka, mumlande: »sådana dumheter». Ja, han mumlade nog högt, för att jag skulle höra det.

På 80-talet fanns inga telefoner. Här fanns ingen möjlighet att kontramandera.

Min lilla rara tant fick en hemsk födelsedagsmiddag, och fjortonåringen hade en känsla av att jämnt och ständigt gå i vägen.

I Högalidskyrkan i Stockholm sammanviges lördagen den 5 januari docenten fil. d:r *Sven Nordlund* och fröken *Greta Lindström*, dotter till skogsförvaltaren E. A. Lindström och hans maka, född Malmberg. (Håkan Lindqvist, foto.)

Fru *Karin Linderöth*

— dotter till fabrikören Aug. Blomquist o. hans maka, Västerås — som lördagen den 30 december firade sitt bröllop med apotekaren *Hugo Linderöth*, Södertälje. (Berghne, foto.)

Den 23 december sammanviges i brudens hem i Pillnitz, Dresden, trädgårdsarkitekten *Axel L. Ericson*, Stockholm, och fröken *Renate von Römer*, dotter till avl. majoren o. hovstallmästaren George v. Römer och hans maka, f. Edle v. der Planitz.

Guldmedalj
Nässjö 1922

Guldmedalj
Falun 1927

H. M. Konungens Hovleverantör

Det bästa som finns

för bordet är

DIRIGOLD

Stil
Kvalité
Varaktighet

kännetecknar Dirigold.

Begär prospekt från

DIRIGOLDS FABRIKER - ÖREBRO
(ALCOMETALLER)

Försäljning i Stockholm: **Birger Jarlg. 26**
(mellan Sture- och Engelbredsplan)

i REGN och BLÅST i SNÖ och FROST

Väderleken har en skadlig inverkan på Edra händer. Huden spricker lätt sönder — blir narig och röd. Dessa vanprydande obehag avlägsnas och all narighet och hudsprickor botas med GAHNS MANIOL — ett sedan årtal beprövat preparat

Gnid in händerna, då Ni kommer in, med litet Maniol, som helar skadorna och gör huden spänstig, vit och vacker.

MANIOL

HÄNDERNAS BESKYDDARE

MUGNIER

(uttalas Mynjé)

Apéritif, särdeles välsmakande, stärkande och stimulerande, rekommenderas av läkare vid kraftnedsättning och konvalescens. Denna apéritif är tack vare sina farmaceutiska egenskaper lika aptitgivande och stimulerande som akvavit, cognac eller whisky. Ett glas avkyld Mugnier före maten ersätter brännvinet, samtidigt som det ger måltiden en viss kulturell prägel. Till kaffet har man i Amusette Mugnier en typisk pariserlikör, som tillredes av ¼ Mugnier, ½ halvsöt sherry och ½ Grenadine, vilket allt erhålles utan restriktioner å alla systembolag i landet.

Kr. 3:50 pr 1/1 but., kr. 2:40 pr 1/2 lit.

9 diplomes d'honneur.

56 guld- o. silvermedaljer.

Praktiska Nyheter!

SLOTTSSÉNAP

på hushållsglas i 3 storlekar.

KUNGS-ÄTTIKA

KUNGS-VINÄTTIKA

på karaffer.

Äro marknadens förnämsta fabrikater.

Guldmedalj 1924.

A.B. UPSALA ÄTTIKSFABRIK

Bäst det var mitt i värsta brådskan gnäggade verkligen en häst. Min Romeo hade ej kunnat hejda sig utan kommit timmar i förväg. Nu blev det inte den ringaste effekt av det hela.

Men i köket kokades och stuvades ihop rester från i går och i förgår, och det ville till min tants oerhörda matmoderliga begåvning, att det till slut verkligen blev en måltid. Något fingo gästerna sålunda till livs, men jag drar en slöja över midagen. Min bravad blev naturligtvis genast känd. Jag tror, att de bara skrattade åt mig. Men jag erfor en skamkänsla, som kom mig att längta långt, långt bort.

Då min man och jag ha den stora glädjen att se våra vänner på middag, har det ofta hänt, att min hjälparinna ute i köket lett åt min iver, att allt skall vara så där lantligt rikligt tilltaget. Men följden av fjortonåringens obetänksamma tilltag ha lämnat spår efter sig, och jag har en panisk förskräckelse för något mankemang med maten. Det kan verkligen ge anledning till en misslyckad middag.

Det vet Julia Svedelius.

En dramatisk middagepisod.

Jag minns det som i går. Fru Aurora Andersson var kokfru och som sådan i familjen för första gången. Precis som hovrättsrådet och borgarrådet och bergsrådet och regeringsrådet. Vi hade råd den tiden

Redan på morgonen kom fru Aurora och hon började sin dag med att rekvirera konjak, som hon skulle ha att »pilla upp» sallerismeten med. Vi skulle ha fylld salleri till smörgåsbordet och hur skulle den kunna bli fylld utan konjak? Längre fram på dagen rekvirerade hon madeira till oxsvanssoppa och sherry till steken, varjämte alla korkar i god tid skulle dragas upp ur vinflaskorna, så vinsyran fick dunsta av. Allt skötte nämligen fru Aurora om, hon var suverän i köket och det var inte värt att frun tittade ut där. Aurora hade ansvaret för middagen och Aurora skulle nog klara det hela till belåtenhet.

Klockan sex kommo alla råden och rådsfruarna och några pillipasker ur den vanliga bekantkretsen, ditbudna snart sagt endast för att se hur fina de nya hästarna voro.

Och man blev allmänt glad redan vid smörgåsbordet. Vid oxsvanssoppa steg gasen, om man så får säga, i högsta grad och strax därefter kom också explosion. Jungfrun kom in och viskade i förtvivlad ton till husets värdinna:

— Fru Andersson har bli't sjuk...

Värdinnan måste be om ursäkt samt springa ut i köket — där Aurora satt halvdöd på en stol. Sedan kom herrn ut och med den vana han har, insåg han genast

IDUN

Mästernamnelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: ... kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

IDUNS annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t. Helmsarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gäng. Lediga platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

IDUNS prenumerationspris:

Uppl. A.

Uppl. B.

Praktupplagan

Vanl. upplagan

Helt år ..... 17:— | Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:— | Halvt år ..... 8:—
Kvartal ..... 4:50 | Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasinet

Stockholm

Jakobbergsgatan 39

Göteborg

Malmo

Linnevävnader!

Innan Ni kompletterar Edert linneförråd eller köper nytt, begär vår pris-kurant som sändes gratis! Vi föra i lager alla kvalitéer, från grövre upp till de allra finaste.

Köp alltid Edra linnevaror från en specialaffär! Ni vinner därpå både i kvalité och pris!

Partipriser! - Reel behandling!
MARKS LINNELAGER, Borås.
(Specialfirma i Linnevävnader.)

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de oödligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

BERGS

AKTIEBOLAGS

NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad
vävnadshandlare

att Aurora var, vad man kallar dödfull. — Se där följden av den myckna »piff» hon skulle ha på all mat. Hon måste läggas i jungfrukammaren och frun skyndade till kastuller och pannor. Ingenting var färdigt.

En så'n skandal! Vad skulle råden säga och alla som man bjudit för råds skull? Herrn meddelade olyckan om Auroras plötsliga sjukdom och underrättelsen mottogs, på grund av det hastigt stegrade glada lynnet med en översvallande vänlighet. Man var mätt redan, sade man, och vore fullt belåten med litet glass, sockerbagarn hade nämligen inte skickat sjukbud. Man åt också glass för flera tusen riksdaler, medan herrn stod i jungfrukammaren och hällde massvis med ättika i Aurora.

Ättika är utmärkt vid tillfällena som detta. När middagsgästerna hunnit äta upp den mesta glassen, kom Aurora utsteppandes i salen. Håret stod på ända och hon var i den där annandagsstämningen som en del herrar så väl känna till.

— Tjenix på er, grevar å grekinnor! sa' hon. — Va inte oxsvansoppa bra, va?... Ja har själv lagt svansen i'n... Du tjockis där (det var till borgarrådet) du sätter nog värde på toddy med oxsvans i... å du benget (det var till regeringsrådet) behöver nå't å pigga opp dej me, du ser ut som ett ärans sillben... Förrixten kan ni stanna hemma å inte gå å snugga i andras familjer... Apsolut inte i denna hära, för den har fanimej inte mer än den behöver själv...

Det var nog Auroras mening att säga en hel hop mera om den ärade familj, hon för första och sista gången gästade, men herrn och en annan stark karl hade lyckats bogsera skön Aurora ut i serveringsgången och därifrån ned i en bil. Lyckligtvis visste man hennes adress och efter erhållen riklig betalning skötte chauffören om att Aurora kom hem.

Det blev aldrig någon middag sedan för de många råden, men de s. k. pillpaskerna ha varit hemma flera gånger och alltid vill dom ha »oxsvansoppa à la Aurora»...

Emil Norlander.

Svensk teaters store konstnär.

(Forts. fr. sid. 117.)

uppgående i kallet, ett outtröttligt arbete, eller, låt oss hellre säga, en outtröttlig kärlek — det är en låga, som alltid skall vårdas.

Jag tänkte det, när jag nyligen såg Anders de Wahl som Per Gynt. Hans låga brinner lika varmt och kanske klarare än förut i hans monumentala utformning, för att tala bildhuggarespråk, av lyckoriddaren och människan — just det mänskliga i trollkarlen Ibsens figur har han kallat fram på ett gripande sätt. I det stora galleriet av sceniska bilder, som han skapat, står väl denna bland de främsta, som mest etsar sig fast i minnet.

Rent tekniskt är det ju en kraftprestation att en hel teaterafton av ovanlig längd ensam, eller så gott som ensam, uppbära hela dramat. Men därtill kommer, att denna prestation är så fylld av liv och innehåll, att den konstnärliga fantasin aldrig sviker, att den har den övertygelsens styrka som gör att det otroligaste blir troligt. Och, vilket plus för en allvarlig skådespelare, den har också så mycket av äkta humor, »den ständigt gröna grenen på livets träd».

När nu vännen Anders de Wahl har uppnått en milstolpe på sin lysande konstnärsbana, tackar jag honom varmt för vad

Skydda Eder hud genom att använda preparat av oförfalskad renhet.

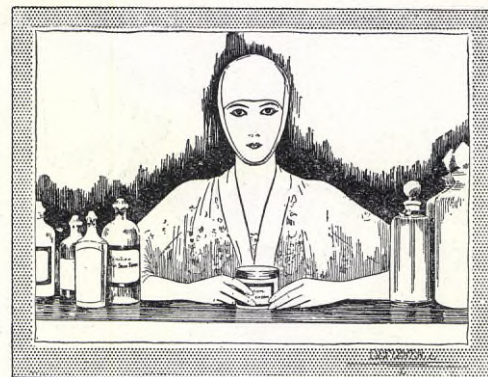
Eder hudcreme, Eder rengörande creme måste vara av utsöktaste renhet, för att vara tillförlitlig och effektiv. Om den icke vore perfekt, huru skulle Eder hud då kunna bli frisk, klar och vacker av dess användning.

Elizabeth Ardens preparat äro tillverkade under noggrant övervakande på sätt som sker i födoämneslaboratorier. Hennes recept äro först och främst baserade på hudens vetenskapliga behov. Hennes ingredienser väljas efter en hög standard. Ren citronsaft ingår i Bleachine Cream. Färska ägg bidra till den rika mjukheten hos Anti-Wrinkle Cream.

Elizabeth Arden rekommenderar dessa preparat för hudens vård i hemmet:

Crème mot rynkor (Anti-Wrinkle Cream). En närande och sammandragande crème. Dess mjuka fyllighet beror på att ägg använts vid tillverkningen. Den utfyller fina rynkor och given huden en jämn och fast yta. Utmärkt för en eftermiddagsbehandling i hemmet. Kr. 4.50.

Purgerande Crème (Cleansing Cream). En lätt, ren crème, som smälter av ansiktets värmen, tränger ned i porerna, där den upplöser och avlägsnar alla de orenheter, som annars förorsaka pormaskar och skrovlighet. Uppmjukar och utjämnar huden, samt gör den jämn och mottaglig. Användes varje morgon och kväll såsom ett

Elizabeth Ardens behandlingsmetod är resultatet av ett noggrant studium av huden. Den tillgodoser hudens alla behov. Dessa tre metoder — renande, stärkande och närande — borde utgöra grunden för Eder behandling i hemmet varje morgon och kväll. Den kommer att göra Eder hy frisk och sålunda också vacker.

första steg i behandlingen av ansikte och hals. Kr. 4.50, 8.—.

Speciellt Astringerande Medel (Special Astringent). Att utbredas över ansikte och hals med små fasta uppåtriktade slag. Lyfter och ger fasthet åt cellvävnaderna, åter-skänker musklerna elasticitet, utjämnar konturer och drager samman huden. Kr. 9.—.

Velva Crème (Velva Cream). En utsökt crème, som ger näring åt ömtålig hud samt håller den mjuk och jämn. Rekommenderas för ett fylligt ansikte, då den ger näring utan att vara fettbildande. Kr. 4.50, 8.—.

Elizabeth Ardens Venetianska toilettpreparat försäljas hos:

STOCKHOLM
A.-B. Nordiska Kompaniet

MALMÖ
Lejonets Parfymeri

GÖTEBORG
Parfymerie Olivia Pihlström,
Grand Hotel Haglund

ELIZABETH ARDEN

673 FIFTH AVENUE NEW YORK

ELIZABETH ARDEN LTD.

LONDON 25 OLD BOND STREET W1

PARIS

BERLIN

MADRID

ROM

Eftertryck förbjudes.

han givit oss, och för vad han ytterligare skall giva oss!

En sådan konstnär höjer sin samtids hela begrepp om teatern och sätter adelsmärket på sin konst.

Alice Nordin.

Var plockar du dina Idunsäpplen?

Just vid denna tidpunkt år 1919 flödade en bläckflod genom hela den svenska pressen med skildringar av Anders de Wahls personlighet som konstnär och människa.

Det allmänna omdömet var en häpen beundran över den 50-årige jubilarens ungdomlighet, vigör och alltjämt lika levande konstnärsskap, som utan att mattas frambringade nya mästerverk i sina sceniska människoframställningar.

I dag, tio år senare, stå vi inför samma fenomen, ytterligare skärpt genom att ett helt decennium förflutit utan att man kan

spåra någon avmattning i Anders de Wahls konst.

Bland hans senaste prestationer bör man kanske först och främst nämna Per Gynt som ett talande bevis på hans beundransvärda vitalitet. En skapelse där nästan ett helt liv genomlevs, och där Anders de Wahl lika illusoriskt förstår att framställa den skrävande, fantasifyllda ynglingens övermod, den mogne mannens medvetna jakt efter guld, ära och lycka, som slutligen den döende åldringens stapplande fjät mot graven. Alltid sökande sig själv, sitt innersta jag, men alltid varande »sig selv nok». Detta är givet med ett så fullödigt konstnärskap att man känner en teaterafton med Per Gynt på programmet och Anders de Wahl i titelrollen som en stor upplevelse.

Utän överdrift kan man våga påstå att ingen svensk scenisk konstnär haft så många strängar på sin lyra som denne Fortunats älsklingsson. Mångsidig som han är för-

fransk Konstindustri-utställning

Vernissage den 11 februari

A/B NORDISKA KOMPANIET

BROKAD

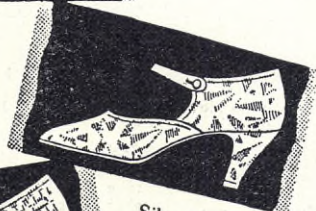
är även denna säsong en vogue som bal- och salongssko. Här några särskilt omtyckta modeller, som vi erbjuda till synnerligen förmånliga priser.

Brokad i silver och guld med strasstenar
27:50

Brokad i silver och guld
24:50

Silverbrokad
15:75

Guld- och silverbrokad
12:50

Kembels

65 Drottninggatan
5 Hamngatan

3 Stora Nygatan
6 B S:t Paulsgatan

GEFLE MANUFAKTUR AKTIEBOLAG STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade
Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 9646 - Östersund 130 - Hudiksvall 532 - Hernösand 13 -
Sundsvall 3003 - Umeå 141 - Skellefteå 93 - Piteå 30 -
Luleå Namnanrop: Aktiefabrik Nyberg.

Stadens enda tidning.

Lunds Dagblad

Då industri- och affärsmän söka förbindelse med publiken,
är Lunds Dagblad ett av de förnämsta annonsorganen.

Då tidningen är ensam i staden Lund, med dess rika
och tät befolkade landsbygd, och det följaktligen
icke behöver gäldas annonskostnad i någon mera
tidning på platsen, är Lunds Dagblad ett av Sveriges
billigaste annonsorgan.

står han att finna gripande uttryck lika väl för Pirandellos patologiska dekadansgestalter som för Shakespeares rytande Othello, men dessutom kan väl ingen som Anders de Wahl framkalla skrattparoxysmer i salongen, antingen han uppträder som den snuvige hjälten i »Herrans Vingård» eller någon annan av sina många komiska roller.

Vid varje ny karaktär han skapar står man lika häpen över hans aldrig sinande idériedom och levande fantasi. Han upprepar sig aldrig.

Då Anders de Wahl nu står inför ett nytt tioårsavsnitt av sitt liv, strömmar en våg av lyckönskningar och tacksägelse mot honom från Ystad till Haparanda, från alla hans otaliga åhörare, beundrare — för att inte tala om beundrarinnor — med uppriktiga förhoppningar om många år av fortsatta framgångar.

»Hej gamle friskus!» — är ett av Anders de Wahls favorituttryck, ett utrop som på hans 60-årsdag kommer att ljuda som en jubelfanfar över hela vårt land. Men med något av avund skulle man även vilja fråga:

»Var plockar du dina Idunsäpplen!»
Elsbeth Funch.

Drottning för en dag.

(Forts. fr. sid. 125.)

Suzanne lyftes i gullstol och blev buren runt salen. Man kastade blommor till henne och applåderade. Man bar henne fram till presidentens loge, där hon blev föreställd för landets högste styresman. Presidenten kysste henne på kinden och tackade henne, och damerna i logen satte på hennes huvud en krans av rosor.

Suzanne visste inte vad hon skulle säga, hon kunde bara le och sökte göra den finaste nigning hon förmådde för presidenten. Vid supén, som följde, fick hon en av de mest framskjutna platserna och alla voro så uppmärksamma och snälla mot henne. När hon skulle gå stodo fotografer med filmkameror vid utgången och väntade... Men vig som en vessla slingrade sig Suzanne undan sin stora svit, fick fatt på sin kappa innan någon hunnit upp henne och skyndade ut på gatan.

Redan klockan sex på morgonen var hon uppe igen. Hon hade inte fått en blund i ögonen på hela natten, och hon var fortfarande inte säker på att han ej hade drömt det hela. Det var alldeles för vackert för att vara verkligt.

Tidigare än de andra var hon på ateljén och hängde upp dräkten i skåpet, sedan hon förvissat sig om att den ej tagit den ringaste skada. När de andra flickorna kommo, sade hon inte ett ord till dem om kvällens stora händelse, ty hon var rädd att det skulle komma fram till madame Bassins öron.

Stor blev därför hennes förvåning, när hon hörde madame Bassin själv läsa i morgontidningen, att en ung dam vid namn Suzanne Ribot fått priset vid den stora maskeradbalen för den originellaste kostymen. De andra voro lika häpna som hon själv, och det dröjde en lång stund innan någon kom sig för med att gratulera henne.

Händelsen innebar en vändpunkt i Suzannes liv. Hon befordrades omedelbart till mannekång, och vid de stora visningarna njöt hon av att höra madame Bassin säga till sina kunder:

— Det här är just den lilla Suzanne Ribot, som fick priset vid den stora maskeradbalen för en dräkt, som vi sytt här.

Tidningsurklippet om balen och kransen av rosor förvarar Suzanne ännu till minne av den största dagen i hennes liv.

Låt Edra nerver bliva Eder styrka

och ej Eder svaghet.

Vem har inte någon gång lidit av rampfeber! Det kan gälla ett viktigt samtal, ett uppträdande inför publik, en tentamen etc. Man försöker fåfångt intala sig lugn, men den kittlande nervositeten vill ej ge sig. Ett par Somnogantabletter återställa dock snabbt den förlorade sinnesjämvikten. De ha en överraskande förmåga att lugna de upproriska nerverna. Somnogan är fullkomligt ofarligt och är ej vanebildande.

Finnes å alla apotek i rör om 20 tabletter å kr. 2:50 samt i populärförpackningar om 4 tabl. å 50 öre.

SOMNOGAN
Nervlugnande
och rogivande

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund,
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.
Specialitet: Familje- och arvssaker, Botredningar och testamenten. Även skriftliga förfrågningar.

Gemlas Rullstol

N:o 5287.
Patent n:o 57402.

Infordra offert och beskrivning från
GEMLA FABRIKERS A.-B.
— DIÖ —

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg

Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitvaruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Konstiga lagar och falsk humanitet.

Ett inlägg i en aktuell diskussion.

Allmänheten har under senaste tiden upprörts av meddelanden om flera sedlighetsbrott mot minderåriga. Den diskussion, som uppstått kring denna allvarliga och viktiga fråga såväl i pressen som man och man emellan, är värd att uppmärksammas och framhållas och väl vore om saken upptogs till behandling av vederbörande. Stadsfullmäktigen fru Brita Juhlin-Dannfelt gör här ett inlägg, som ger ytterligare belysning åt den vanskliga frågan.

DÅ OCH DÅ LÄSER MAN I TIDNINGARNA OM AVSKYVÄRDA perversa brott mot barn och gamla. Det är i allmänhet i samband med att någon har kommit fast för sitt brott.

Det är säkerligen en bråkdel av dessa brott som komma till allmänhetens kännedom. Ofta anmälas de inte, stundom »ordnas de i tysthet» genom att »brottslingen» får ta avsked från sin tjänst och skickas bort. Det är i allmänhet ett gemensamt intresse att sådana händelser inte bli dragna inför offentligheten. De gånger sådana brott offentliggöras, reagerar den allmänna opinionen starkt. Man vämjes, tycker att det är väl att den brottslige kommit i rättvisans händer och — glömmer historien.

Den senaste veckan har det flera gånger stått att läsa i tidningarna om sådana nidingar. Onsdagen den 16 dennes stod bl. a. i Aftonbladet en notis, som jag anser vara värd uppmärksamhet. Jag tillåter mig att saxa några tänkvärda bitar ur den:

Måleriarbetaren Erik Olof Rosenius, som häktats för det upprörande brottet mot en 9-årig flicka i Klara folkskola, rannsakades på onsdagen — — —

Av hans föregående framgick, att han flera gånger avtjänat långvariga frihetsstraff för brott av samma slag, som det för vilket han nu häktats. Redan 1914 dömdes han första gången till 1 år och 8 månaders straffarbete för otuktetsbrott. Inom ett år efter frigivandet dömdes han år 1917 till 6 års straffarbete för två otuktetsbrott mot flickor under tolv år samt slutligen år 1926 till 2 års straffarbete för brott mot flicka, som ej fyllt 15 år. — — —

Rosenius uppgav då på frågor, att han vid två olika tillfällen, det ena i samband med avtjänandet av sitt sexåriga frihetsstraff, undersökts på hospital. Rosenius själv förklarade, att läkarens utlåtande då blev, att han icke var sinnessjuk, men att han led av perversa sexuella böjelser. Vid ett annat tillfälle för kort tid sedan hade en annan sinnessjukläkare också förklarat Rosenius icke sinnessjuk men, såsom Rosenius sade, »olik andra människor», vilket framginge av berättelsen om hans liv.

Får man inte när man läser detta en känsla av att vårt rättsväsen i all sin paragrafrikedom är valhänt! Det framgår tydligt av notisen att både läkare och domare i detta fall äro fullt på det klara med »brottslingens» karaktär och var orsaken ligger till de ohyggliga brotten. De veta också att inga fängelsestraff kunna ändra eller förbättra. Så snart mannen kommer ut igen från fängelset drives han av sin abnormitet till nya brott, bringar sig själv och nya offer i olycka. Ändå döms han gång på gång till samma straff. Och han är inte ett enstaka fall.

Våra mycket duktiga jurister tyckas inte med lagens hjälp kunna få någon rätsida på de ofta förekommande problemen om sexuella återfallsförbrytare. Så vitt jag kan förstå måste det bero på luckor i lagen. Straffens syfte är ju att näpsa och förbättra förbrytare, androm till varnagel, samt att oskadliggöra samhällsfarliga individer. Fängelse och straffarbete för sexuellt abnorma förbättrar dem inte, oskadliggör dem på sin höjd för en tid och tjänar knappast till varnagel. Normala människor frestas inte att begå sådana brott och de abnorma skrämmas tydligen inte varken av egna eller andras fängslande.

Att här betrakta straffarbete som ett »straff» anser jag vara grymt. Jag kan förstå och ursäktas den far som skjuter ner den, som förgriper sig på hans flicka. Det är inte grymt. Det är naturligt reaktion. Men hela min själ reser sig upp emot att sätta mannen i fängelse som straff. Lika gärna kan man straffa folk för andra abnormiteter och andliga och lekamliga skröpligheter.

Vagabonde skrev för ett par veckor sedan i sin som alltid intressanta krönika om sådana »odjur», som hon kallar dem och förordade internering. Må vara att internering vore bättre än fängelse med mellanperioder av frihet, men en internering är intet botemedel och endast ett relativt osäkert skyddsmedel.

En internering måste vara mycket sträng för att vara effektiv, när det gäller sådana vilddjur och varje relativ frihet är en risk för omgivningen. En internering är en ytterligare plåga för den plågade och en ekonomisk tunga för samhället.

Varför skall man inte tillgripa det enda verkliga botemedlet mot en sådan sjukdom: en operation? Det anses visst upprörande, inhumant. Rent av stridande mot religionen.

Inhumant? Vore det inte tvärtom en verkligt människo-

”Till bords,
mitt herrskap”

I allt, som kan bidra till gästernas trevnad, visar sig värdinnans omtanke och vad anrättningarna angår, sätter hon en ära i att de bli förstklassiga. Hon vet, att därtill fordras goda ingredienser, och därför använder hon Runa till maten och Runa till baket.

På smörgäsbordet har Runa
alltid sin givna plats.

MARGARINFABRIKERNAS FÖRSÄLJNING A.-B.

RUNA

HÖGSTA MÄRKET SMÖRBLANDAT MARGARIN

Ny livskraft — nytt levnadsmod.

För den, som känner sig trött och utarbetad, håglös och utan energi, är Phyllosan en utomordentlig hjälp till att återfå ny arbetshåg och ny livskraft.

Phyllosan framställes av växternas bladgröna, enligt föreskrift av Professor Emil Bürgi, Bern. Bladgrönan står, kemiskt sett, mycket nära det röda färgämnet i människans blod. Den utövar en allmänt stärkande verkan på kroppens olika organceller, och utgör det enda hittills kända ogiftiga ämne, som i påvisbar grad stegrar kroppcellernas verksamhet och omsättning.

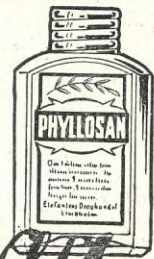
Professor Bürgis världsberömda namn är en borgen för detta medels värde. Läkare över hela världen hava heller icke sparat på lovorden över dess goda verkningar.

Phyllosan stegrar kroppens motståndskraft, förnyar blodet, motverkar förkalkning i ådrorna, minskar för högt blodtryck, stärker hjärtverksamheten och giver hälsa och ökad vitalitet oberoende av ålder.

Phyllosan tillhandahålles av apoteken i flaskor om 100 tabletter à Kr. 4:85.

Börja med
Phyllosan i dag.

ELEFANTENS DROGHADEL, Sthlm.

Phyllosan

vänlig handling att befria en olycklig från orsaken till hans olycka, befria honom från de drifter, som göra honom avskydd och föraktad? Vore det inte humant mot honom att göra honom till en jämförelsevis samhällsnyttig individ? Vore det inte människovänligt mot dem som annars bli hans offer? Och vore det inte klokt även ur samhällsnyttigt synpunkt? Läkaren kan genom ett operativt ingrepp i åtskilliga fall göra en samhällsfarlig, olycklig fängelsekund till en lojal medborgare. Borde han inte ha rätt att göra det? Borde inte lagen till och med påbjuda honom att göra det?

Det är ju klart att en lag i detta syfte i vissa fall skulle kunna fresta till missbruk, men den faran bör man kunna ta hänsyn till och värja sig emot. De fall där en sådan operation får och skall företagas måste vara noga förutsedda i lagen och varje rättsfall måste prövas av opartiska såväl jurister som läkare.

För min del är jag övertygad om att en lagändring bör komma till stånd i detta avseende ju förr dess bättre. Och jag tror att andra kvinnor, främst alla mödrar, i den mån de sätta sig in i denna fråga, måste komma till samma slutsats. Lagen i dess nuvarande form strider mot sunt förnuft, humanitet och modern allmän rättsuppfattning.

Damernas diskussionsklubb.

(Forts. fr. sid. 119.)

Alltså ger Ni inte efter utan låter det vara som det är. Och Ni behöver inte vara rädd att det blir till en absolut oöverstiglig mur mellan Er två — så småfuttigt är inte livet. Eller rättare, om man vägrar räkna med att det kan vara så, så blir det det inte.

Erfaren.

Ni är mer för er vän än ni tror.

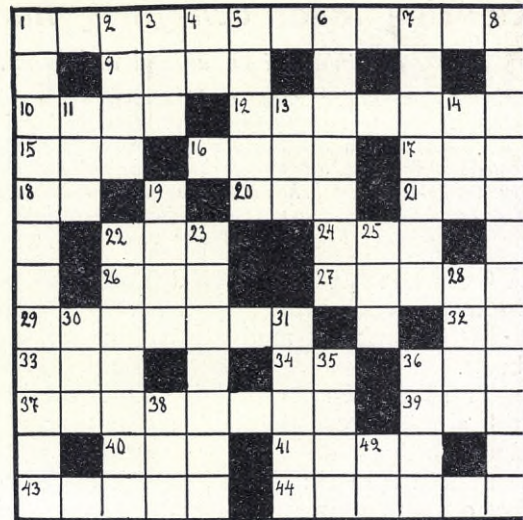
Hela livet består av offer, om man vill behålla något. Och ser ni, min unga lilla fru, den som vill värda kärleken måste ge kärleken plats och offra det som står i vägen. Enligt mitt förmenande står ni nu vid en skiljeväg. Ni håller lyckan i Er hand — i den ena handen. Vänskapen håller ni i den andra. Nu har ni att välja. Kan eller vill ni inte offra vänskapen, så kommer ni förr eller senare att offra lyckan. Det ligger någonting under er mans motvilja mot er vän. Och det finns ett band emellan er och er vän, som är starkare, än ni själv förstår. Det finns en djup fond av sympati och inre samförstånd emellan er, vida starkare än ni nu själv förstår. Ni älskar visserligen er man och är lycklig. Men har ni inte nu kraft att finna er i hans drakoniska fordran på att ni skall bryta med er vän, så uppstår det efter hand så stora konflikter mellan er och er man, att lyckan går i spillror. Tro mig. Håll fast lyckan, det är mitt råd. Gör offret, fast det svider.

Ebon.

Kryssordstävlan i n:r 5.

Vågräta ord: 1. Brukar finnas där husmor saknas. 9. Tyg och musikterm. 10. Europeiskt vattendrag. 12. Göra läkare och lärar. 15. Ett fartyg som går på 10 vågrätt. 16. Farligt gift. 17. För syns skull. 18. Förkortad titel. 20. Kan man måla på. 21. Namn och verb. 22. Består av ris. 24. Finns i mejerifabriker. 26. Känd amerikansk general. 27. Kan papper vara. 29. Är rymden. 32. Användes vid tilltal. 33. Uppsyn. 34. Gud. 36. Kulturväxt. 37. Amerikansk författare vars namn klingar välbekant för våra öron. 39. Viss produkt av visst djur. 40. Under rättelse. 41. Ett bekant svenskt ord. 43. I bildlig bemärkelse detsamma som att hänryckas. 44. Gör den girige.

Lodräta ord: 1. Person med vana vid ting. 2. Får 23 lodrätt övermättan. 3. Stavas ofta med stor bokstav. 4. Socken och fisk. 5. Georgenamn. 6. Är den som huvudsakligen inriktar sig på det egna jaget. 7. Är klister. 8. Vederöpare. 11. Mått och verbform. 13. Stamort för kungaätt. 14. Var Rurik hövding över. 19. Var Snoilsky. 22. Blir man av det som lyser. 23. Högt älskad varelse. 25. Mars. 28. Krydda. 30. Ägande pronomen. 31. Säljas stälpenor i. 35. Husfågel. 36. För scenens barn. 38. Kvinna. 42. Gammalt rymdmått.

I varje lösning, som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas mellan pristagarna förutom de av redaktionen uppställda belöningarna — 2 st. à 5 kronor. Sändas flera tävlingsvar i samma försändelse inlägges vart och ett i särskilt kuvert. Prisen utbetalas genom postsparbanken. Kuvertet märkes: "Kryssordstävlan i n:r 5."

Lösning.

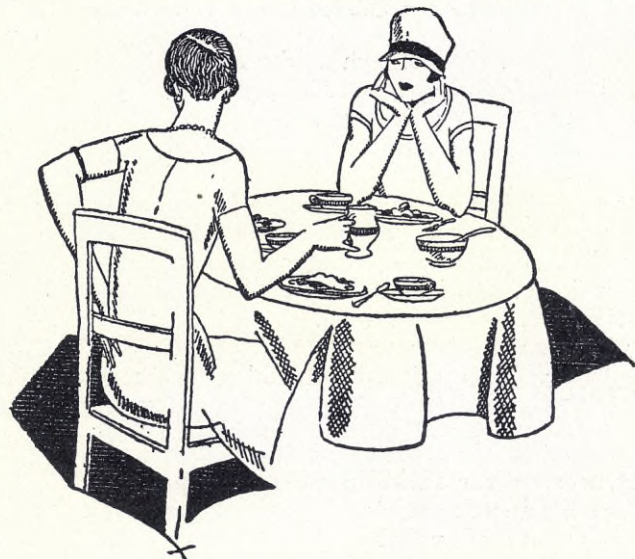
Kryssordstävlan i n:r 50.

Vågräta ord: 1. Hjältebragder. 10. Jag. 11. Ole. 12. Äng. 13. Kis. 14. Harmynt. 18. Nyby. 19. Mat. 20. Arab. 21. Pi. 23. Lott. 25. Kaross. 27. Rötter. 28. Talk. 30. S:a. 31. Kåre. 32. Uno. 34. Ritt. 35. Kogubbe. 38. Ito. 41. Era. 43. Nor. 44. Dör. 45. Grottinväanare.

Lodräta ord: 1. Hjärnskakning. 2. Jan. 3. Ägg. 4. Tina. 5. Bokmal. 6. Atén. 7. Dok. 8. Eli. 9. Reseberättare. 14. Hypotek. 15. R. M. 16. Ytor. 17. Tattare. 22. Isa. 24. Tös. 26. Slug. 29. Knuten. 33. Ob. 36. Oket. 37. Byrå. 39. Tor. 40. Oro. 41. Eda. 42. Rör.

Två pris à 12 kronor tillfalla Ingrid Göthlin, Nora, och fru Anna Olsson, Drottninggatan 52, Hälsingborg.

Damernas samtalsämne är Oatine

Kära Maja!

Härom dagen kom jag upp till Tora — Du skulle ha blivit förfärad, om Du hade sett henne. Jag trodde det hade hänt en olycka, hela huvudet var inlindat i bandager, hon såg lidande och svullen ut och fick då och då varma omslag, för att efteråt behandlas med flera slag av cremer.

Jag måste gråta och satte mig ned, och vet Du vad hon sade, jo, att jag med mitt utseende och klara hy egentligen borde ha orsak att skratta. "Käraste Tora", svarade jag, "gör bara som jag, använd OATINE, som är extrakten av ren havre, jag använder intet annat. Resultatet har Du framför Dig — ett bättre skönhetsmedel finnes icke."

De flesta damer föredraga OATINE, som icke endast avlägsnar damm och mjäll från porerna utan tillika utgör näring för huden. Den stimulerar, renar blodet, verkar uppiggande samt bevarar huden klar och mjuk.

OATINE SNOW är en crème till bruk om dagen och den gör huden mjuk och smidig. Med varje paket följer råd för skönhetsvård.

Fås överallt i burkar à Kr. 2: 50 och 5: — (3-dubb. innehåll) samt i tuber à Kr. 2: 50 och 1: 25 till handväskan.

Ny lyxförpackning till samma priser.

Efter rakningen är huden ömtålig. Alla herrar böra därför använda OATINE.

TILLERKÄND 10 GRAND PRIX OCH GULDMEALJER.

THE OATINE COMPANY A.-B.

London - Paris - Köpenhamn - Stockholm

Fås i Finland i Parfumerie Harrison, 27 Kaserngatan, Helsingfors.

Hilda Borgström i "Pelikanen".
Almberg & Preinitz foto.

Pelikanen hade Dramaten valt till firande av 80-årsminnet av Strindbergs födelse. På båda de statsunderstödda dramatiska scenerna spelas alltså i skrivandes stund stycken, där handlingen koncentreras kring en kvinnas ondska. Klytimestra i Agamemnon är mörderska och äktenskapsbryterska liksom Elise i Pelikanen. De båda sympatiska damerna ha eljes valt helt olika medel delvis beroende på skillnaden i tidsskede, men det är intet tvivel om att i hat och list och hänsynslöshet stå de på samma plan. Det försiggår också hos dem båda ett uppvaknande, det gives ett ögonblick i bådars tillvaro, då de se sin gärning och ana dess innebörd. Strindberg har hämtat fram ondskan från själarnas botten i Pelikanen. Människorna röra sig som i en tung, överklig atmosfär, man kommer att tänka på fiskar fångna i ett akvarium. Fröken Hilda Borgström, som spelade huvudrollen hade gjort en av sina utomordentliga prestationer. Bara masken var förträfflig med det litet koketta uttrycket och spären av förgången skönhet, den ömsom skrämmda, ömsom befallande blicken, de kattaktiga rörelserna, en sådan bedrövd änka skulle nog Strindberg också ha gillat. Lars Hansson har tagit fram allt det degenererade som finns hos sonen, t. o. m. givit honom ett litet talfel, som gott kan tänkas och Jessie Wessels bleka anklagande ansikte förföljer en efteråt som man tycker det borde förföljt hennes onaturliga mor. Axel Högel har kvar sin roll som mågen med hans brutala manlighet. I trotjänarinnans skepelse hade Ellen Borlander några korta repliker att säga, som hon gav eftertryck åt.

På den mardröm, som Pelikanen är, följde den sommarsoliga Stadsresan framsagd av Anders de Wahl på ett mästertligt sätt.

Eth. K.

"I farlig hamn" är en amerikanskt flott film med motiv från 1800-talets början. Den ger smålustiga och rörande interiörer från en liten hamnstad och en hederlig skepparfamilj. Sedan törnar det

NERVSTÄRKANDE ENERGIBILDANDE KRAFTGIVANDE

Såsom stärkande medel har

PHOSPHO-ENERGON

sedan länge stått i främsta ledet. Phospho-Energon är framställt direkt ur hjärn- och nervsubstans, är ingående kliniskt prövat och har av de förnämsta in- och utländska läkare givits de amplaste lovord.

Särskilt vid behandlingen av nervositet o. nervösa svaghetstillstånd har Phospho-Energon givit utomordentligt gynnsamma resultat. Phospho-Energon verkar icke "ögonblickligen nervlugnande och rogivande" — försvagar och sliter därför ej nervsystemet — utan det uppbygger under kurens förlopp på ett naturligt sätt hela nervsystemet, stärker organismen och ger åt överansträngda och försvagade personer det tillskott av energi och självförtroende, som är oundgängligen nödvändigt för övervinnet av nervositet och därmed förknippade svaghetstillstånd.

Phospho-Energonpiller fås å alla
apotek
i burk. å 100 och 300 st.

ut i vilda, ruskiga och fantastiska äventyr, ur vilka ärligheten och den sympatiska unge Ramon Navarro och hans barndoms kärlek utgå som segrare, levandes lyckliga till sin död.

Man har en angenäm kväll på denna film — den är bättre än det mesta vi sett i genren på senare tid.

E. N.

Simba heter en stor jakt- och naturfilm, som nästa vecka får sin premiär i Sverige. Filmen har upptagits av den kände amerikanske forskningsresanden d:r Martin Johnson, som tillsammans med sin fru vistats nära ett decennium i Afrika för denna film och för studier till sin bok "Safari", välkänd även i Sve-

rige, där den blev en av julmarknadens succéer. Fru Martin Johnson ses på Iduns omslag detta n:r.

Jarl Hemmer: Budskap. Albert Bonniers förlag. Det ligger en

djupt symbolisk betydelse i rubriken på Jarl Hemmers senaste novellsamling. Författaren har något att säga, något som han vill meddela människorna, och att det sker på dikningens väg förstärker intrycket av dessa berättelser, vilka ej blott äro en författares lek med ord och tankar, utan ge uttryck åt något av det djupaste och bästa som kan utkristalliseras i en människosjäl.

Jarl Hemmer har tänkt över livet och människorna, han har sett hur mycket av det som benämnes ondska och orättfärdighet är beroende på missförstånd och missstro. Kunde människorna blott lära sig att förstå varandra, att se till bevekelsegrunden, skulle livet bli mycket lättare att leva. Det är en livsbekännelse av detta slag som kommer till uttryck i den synnerligen vackra inledningsnovellen om studenten, som är med i klappjakten på några brottslingar, och som till tack för den humanitet han visar får ett skott genom skuldran, vilket blir hans banesår.

Det finns i denna novell, ej blott en djup förståelse, utan även en doft av vår och ungdom. Man har en förnimmelse av den uppvaknande naturen, av ett spirande liv som uttalar sin stumma protest mot mordandet och grymheten, men även av den idealismens livsluft som fläktar kring den döende ynglingens panna. I var och en av dessa enkla, men dock så konstnärligt värdefulla noveller, skall läsaren finna några av de guldkorn, förutan vilka dikten blir utan glans och mening.

Bror Centerwall: Figurer i staden. Ahlén & Åkerlund. Författaren ger i sin bok en skildring av konstnärernas och bohémernas liv, och av de kända caféer i Montmartre och Montparnasse som turisten måste besöka för sin självaktning skull, utan att ha fått mera än en flyktig glimt av det Paris som lockar flånören. Man dricker ett par glas, betraktar cigarettens blåa rökslingor och kastar snabba och hastiga sidoblickar på de stamkunder som infinna sig på Rotonde eller Dôme. Så ser hon alltså ut, den lilla omtalade negressen med guldurbanen virad kring sitt mörkrulliga huvud, och där är den och den. Bror Centerwall går igenom hela skaran av bohémefigurer, och han ser med journalistens blick, utan att hans skrivsätt därför äger någon särskild pregnans. Det hela stannar vid de flyktiga intryck som journalisten kastar ned på sitt pappersblock.

Elisabeth Wærn-Bugge: Till tredje och fjärde led. Ahlén & Åkerlund. I denna bok berättar fru Wærn-Bugge en ättesägen från obygd, mörk och skrämmande som de dystra sagor och ogärningar och förbannelser, vilka stundom genom den muntliga traditionen bevarats i flera släktled, tills de fått sin upptecknare, som i diktens omklädning skildrat sina barndomsintryck. Det är något liknande som föresvävat författarinnan.

Flämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol-Goedecke

— Suppositorier —

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat. För Anusol-Goedecke finns det ingen ersättning.

Anusol-Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka stäl-lena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Fru Wærn-Bugge har lyckats att övert sin skildring få något av den skräckstämning som åtföljer de onda och gåtfulla handlingarna, och det är en van och säker penna som beskrivit, hur brott föder brott, och hur det onda bär mångfaldig skörd. Som en tidstypisk kulturbild från Dalsland äger boken också sitt intresse.

Myrtle Johnston: *Galg-Johnny. Norstedt & Söner.* Mörk och skrämmande är också den livsbild som Myrtle Johnston tecknar i *Galg-Johnny*, men då fru Wærn-Bugge inskränker sig till ett relaterande av händelserna tränger Myrtle Johnston till djupet av en enda människas själsliv. Det är en fascinerande styrka i denna bok, som rycker läsaren med. Författarinnan är endast aderton år, och vad hon en gång kan komma att betyda i engelsk litteratur, är för tidigt att yttra sig om, alldenstund hennes roman förefaller att vara skriven under inspiration. Den är en blandning av det som intresserar i det irländska skaplynnnet, den rika fantasien, vidskepelsen och ömheten, parad med grymhet.

Galg-Johnny är ett barn av sitt land och en slav under sitt yrke, vilket binder honom med den gåtfulla makt, som har sina rötter i vidskepelsen och fantasien. Med stor pregnans har författarinnan också skildrat hans andliga motpart, hustrun Anna, samt den lilla slarvan Rose Fogarty. Oavsett författarinnans ungdom är det en debut att lägga märke till, skriven som boken är med både lidelse och kraft.

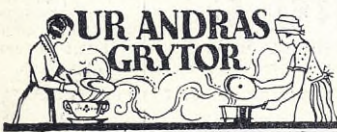
Gurli Hertzman-Ericson.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Fråga: Finnes det något medel genom vilket man för alltid kan taga bort misspyrdande hårväxt på överläppen. Har ej tillfälle erhålla elektrolytisk behandling.

Landsortsbo.

Svar: Hänvisar till veckans artikel "Skönhetsråd".

Det mesta, som man får till mat i England ställer man sig avvisande mot, men det finns väl alltid några undantag. Den mycket mäktiga, men närande efterrätt, som kallas *mince pie* är ett av dessa. *Mince* betyder som bekant hacka i småsmulor och innan man hinner till pajen får man lov att ha fyllningen klar. Det dröjer 14 dagar, så att vi kan lugnt vänta tills nästa nummer med pajen, som är mycket enkel.

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKARAMELL
H. M. DROTTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktiebolaget. Emil, Sthlm.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet.

Ett modernt mirakel!

Ungdom och skönhet till varje kvinna, oavsett åldern — det uppnås med

ANSIKTS-FILM

Ansikts-hinna, — det sista ordet på skönhetsvårdens område.

ANSIKTS-FILM är en ny revolutionerande uppfinning inom skönhetsvården — den ger Eder snabbt och effektivt en klar, vacker hy, tar bort finnar och pormaskar, gör de för stora porerna mindre och jämnar ut alla trötthetslinjer och nervösa rynkor kring ögon, näsa eller mun.

ANSIKTS-FILM — Ansikts-hinna — är ett flytande preparat och bildar en lufttät mask, när den strykes på ansiktet. Om denna kristallklara, lufttät mask får verka ca 15 minuter, jämnas huden ut, alla orenheter uppsugas och hyn blir jämn och vacker.

Prova en tub redan idag och följ den enkla bruksanvisningen! Ni kommer att bli förbluffad över det glänsande resultatet. Ni blir mycket yngre och många gånger vackrare.

På grund av den enorma förbrukningen över hela världen har priset på den stora tuben ANSIKTS-FILM kunnat sättas så lågt som till kr. 3:75. Varje tub innehåller ANSIKTS-FILM för minst fjorton behandlingar.

ANSIKTS-FILM — det sista ordet på skönhetsvårdens område — säljes i varje väl-sorterad parfymaffär, färg- och kemikalieaffärer.

Om icke Eder närmaste handlande för ANSIKTS-FILM, var god ifyll nedanstående kupong och posta den till oss, så sända vi Eder omgående en tub. Frimärken mottagas gärna i likvid.

Köp redan i dag en tub

ANSIKTS-FILM

Pris för stor tub endast kr. 3:75.

Gör Eder mycket yngre och många gånger vackrare.

FACE-FILM Co., Kungsgatan 51, Stockholm. Tel. 12589.
Sänd mig omgående en tub ANSIKTS-FILM. Kr. 3:75 bifogas kontant — i frimärken.

Namn: .....

Adress: .....

Min närmaste parfymaffär, färg- eller kemikalieaffär är: .....

Idun

Mince pie är avgjort en vinter-rätt. Hackmaten går till på följande sätt:

Mincemeat (Fyllning till engelsk paj.)

2 citroner, 2 äpplen, drygt 2 hekto urkärnade russin (kaliforniska i mörkblå ask) lika mycket korinter, lika mycket hackad njurtalg — men den måste vara förstklassig — 425 gr. socker,

1 msk. finhackat suckat; lika mycket finskurna syltade apelsinskal, lika mycket finskuret citronskal (endast det gula), 1 kkp konjak, 2 msk. apelsinmarmelad.

Riv av skalet av citronerna, pressa ut saften, sila den och låt återstoden av citronerna koka, tills det blir så mjukt, att man kan sonderdelat det fint. Äpplena som stekts i ugn och befriats från skal och kärnhus, blandas i

och så småningom de andra ingredienserna försiktigt en efter en, sist konjaken. Arbetas länge och väl. Förvaras kallt i väl tillsluten stenkruka och är först efter 14 dagar färdigt till användning. Som man kan se är det en stor sats. Den engelska pajen kommer när blandningen hunnit bli färdig.

Martas Bekymmer.

Franska Rivierans pärla

MENTON

Säsong Oktober—Maj

10 min. från Monte Carlo

Bästa tänkbara läge mellan hav och berg med Europas mildaste klimat. Fullt upp med alla slags förströelser. Fördelaktigaste utgångspunkt för utflykter.

Tennis — Golf — Bad alla årstider.

Upplysningar genom: "Syndicat des Hôteliars",
Pavillon Mentonnais, Meuton A. M. Frankrike.

Skönhetsråd.

Generande hårväxt.

— Nu vet jag vad jag skall vara på maskeraden —

— Vad då?

— Jag skall vara Gustaf Vasa. Han hade också helskägg.

— Jaså. Så du har helskägg?

— Nej, men jag får. Titta på min överläpp. Om inte det här är början till åtminstone Daniel Fallström —

— Kära barn, Damen med Helskägget — det är ingen dum position i samhället. Goda inkomster och ingen nämnvärd konkurrens. För resten tycker jag inte det är så farligt. Några strån —

— Några — När det är en million. Att jag alltid sparat darwinismen på armar och ben kan jag förlåta fast det är besvärligt, men mustascher vill jag inte ha. Helt enkelt vill inte. I varje fall inte mörka.

— Nej, kulören är litet oväntad. Men du behöver väl inte lägga dig under ringlinjen för det —

— Jo. Man blir så nervös så du kan inte tro. Vareda morgon kastar man sig med döden i själen mot spegeln och stirrar. Det riktigt känns hur de växer.

— Alltså ska vi göra någonting åt det innan du får absolut mustaschpsykos.

— Vad —

— vi ska göra? För det första ska vi grunna noga innan vi ge oss på elektrolysen. Den kan vara bra, men kan också vara farlig, i synnerhet för folk med högt blodtryck och ådernat. Om man bränner lätt så kommer det kanske igen och om man bränner djupt så kan man bli alldeles fördärvad. Det blir märken, närmare bestämt blågredelina märken, som kan breda ut sig över halva ansiktet och absolut vanställa det.

— Man aktar sig.

— Alltså. Pulver och depilatorer äro mycket bra, men inte precis till ansiktet. Bäst att rycka upp stråna med roten. Ta en liten pincett och ryck ut vart-

(MED OCH UTAN JÄRN)

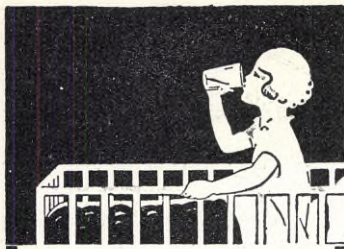
är en vitaminrik fiskolja-emulsion, som innehåller Phospho-Ergon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar.

SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Barnen intaga utan svårighet

ASPIRIN - tack vare dess löslighet i vatten.

ASPIRIN-tabletterna äro oersättliga för såväl vuxna som barn vid feber, influensa, huvudvärk, förkylning, tandvärk m. m.

Begär alltid å Edert apotek ASPIRIN-tabletter. I rör om 20 st. Kr. 1.-

AUREOL Hårfärg

Aureol är den mest pålitliga hårfärg, som existerar. Alla damer kunna utan minsta besvär och risk färga sitt hår och med Aureol erhålla de naturligaste och vackraste färgerna. Bruksanvisning medföljer.

I. F. SCHWARZLOSE SÖHNE

Berlin

Generalagent: MADSEN & WIVEL, Köpenhamn

Landets äldsta fabrik för tillverkning av s. k.

Springmadrasser

Senaste priskuranten, omfattande alla våra tillverkningar, sändes på begäran gratis franco.

SKAND. SÅNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. KARLSTAD. Tel. 344.

Glansing putsar skorna fina så att de som solen skina

enda strå, och kommer de igen så ryck en gång till — till slut så tröttna de när roten är fullständigt förstörd — inom ett halvår eller så.

— Och jag med. Det gör naturligtvis sagolikt ont.

— Inte sjuttiondelen mot elektrolysen. Har man mycket känslig hud får man smörja fett på innan man går till anfall, så känns det inte så mycket.

— Finns det inget annat medel? De där lukta litet medeltid och jag hatar saker som gör ont.

— Jo, du kan naturligtvis ta vätesuperoxid, 12-procentig, och bleka stråna. Ta en liten barn-tandborste och borsta på fjunen. Det är det bästa medlet mot hårväxt på benen. Håren bleks och faller av med tiden. Bäst är naturligtvis att ta bort dem med pincett där också, men det är ju litet vidlyftigt.

— Armarna då? Det är det fulaste jag vet, gala och hår under armarna. Och just nu när jag skall bort, och en rococotant är visst fasansfullt uringad?

— Något. Depilatorer är bäst. Bättre än pincett, för resten är det invecklat att mäta med vänster hand. Pulver är också bra, om det inte är så starkt så det skadar huden. Man kan gardera sig genom att gnida in med fett efteråt, men det kan ändå bli utslag under armarna, så man får gå med dem rakt ut och verka konstgjorda Karlsson —

— Alltså införskaffar jag i st. pincett och något litet fysiskt mod.

— Ja, och en ledig stund någon gång att åhöra en liten predikan om hur du skall sköta den hårväxt som inte faller under rubriken generande. Undra på att du får mustascher, någonstans skall väl håret ta ut sin rätt, för alla ska veta att inte har ditt ordinarie huvudhår stora chanser att bli något här i världen. Utom självsvåldigt.

— En halvtimme i nästa vecka skall bli din. Offer på flärdens altare.

Pandora.

FRÅGOR OCH SVAR!

Hardy och Shaw.

Fråga: Vill Idun godhetsfullt upplysa mig om vilken eller vilka av Thomas Hardys böcker anses vara bäst och om han ännu lever? Vilken eller vilka av Bernard Shaw's senaste böcker anses vara bäst?

En av litteraturintresserad.

Svar: Av Hardys verk torde "Tess of the D'Urbervilles" (i sv. övers. "Tess av släkten D'Urberville") vara den ryktbaraste; andra berömda arbeten äro

En trött husmor
stärkes och lövas av
Järnmedicinen IDOZAN
Skador ej händerna. Föroddas av läkare. Fås å alla apotek.

"The return of the native" (i övers. "Heden") och "Life's Little Ironies" ("Tillfälligheternas spel"). Hardy avled den 11 jan. 1928.

Ur Shaw's senaste produktion är skådespelet "St. Joan" ("Sankta Johanna") det mest betydande.

Konststudier.

Fråga: Till vem bör en gosse, som skulpterar i trä vända sig för att få sina arbeten bedömda? Bör han vända sig till rektorn vid Akademien för de fria konsterna? Är undervisningen där fri? Hur bör en alldeles obemedlad förfara för att kunna uppehålla sig under lärotiden?

Undrande.

Svar: Det är bäst att vända sig till direktören för Akademien, prof. O. Hjortberg. Undervisningen vid Konsthögskolan är avgiftsfri. Några smärre understöd finnas vid Akademien, men dessa äro ej stora nog att räcka till utgifterna under lärotiden. Försök att intressera någon privatperson för gossens utbildning.

Sjuksköterska.

Fråga: Ber om uppgift på några större sjukhus eller sjukhem, där betalande elever mottagas. Alder, avgift, tid? 19 år.

Svar: Elever mottagas på de flesta sjukhus. Sökande skall hava fyllt 21 år, avgiften — för mat och husrum; själva undervisningen är kostnadsfri — uppgår till c:a 2,000 kr., utbildningstiden är tre år, och elever mottagas höst och vår.

Handarbeten.

Fråga: Finns det i Stockholm någon affär, som mottager till försäljning små handarbetade vasunderlägg med virkat kring? Vad är adressen? Behövande.

Svar: Hör efter hos Bikupan, Mästersamuelsgatan 3, som brukar taga emot dylika arbeten.

Restaurangskola.

Fråga: Finnes någon restaurangskola i Stockholm där man kan få lära sig att servera, helst en sådan där kurserna räcka en eller två månader? Huru stor skulle kostnaden bli för en sådan kurs?

Skulle det kunna gå för sig att man efter en genomgången serveringskurs skulle kunna få plats som tillfällig upppasserska på någon av båtarna "Kungsholm" eller "Gripsholm" på en resa mellan Göteborg och Newyork? Vem bör man tillskriva för att söka en sådan plats? Reslysten.

Svar: Vid Restaurangskolan i Stockholm pågår undervisningen 8 månader. Avgiften är 500 kr. inklusive fri mat. Närmare upplysningar lämnas direkt från skolan, adr. Sthlm 16.

Att få tillfällig plats på någon av de nämnda båtarna är nog nästan otänkbart, men Ni kan ju alltid tillskriva inspektör F. Carman, Svenska Amerika Linjen, Göteborg, i saken.

Osvald Heges visdom.

Borta vid en liten gata långt från stadens centrum ligger ett gammalt korsvirkeshus. Skuggat av de höga, åldriga kanstanjerna ligger det där med sina bukiga fönsterrutor och utgör liksom en bild av en gången tid. Längst uppe under taket finns det ett litet enkelt rum med fönstret så gott som inne i de väldiga, gröna träd-kronorna.

Här bodde en gång för mycket länge sedan Osvald Hege, en ung

Ett steg i taget

och ett steg i rätt riktning tar den, som väljer HERMODSVÄGEN för sin utbildning, ty vid den gå teori och praktik sida vid sida.

HERMODSVÄGEN

är en säker väg och därför en kort väg för energiska personer, som känna på sig, att de äga förutsättningar att kunna bekläda en välvärdad plats inom det yrke, de valt.

Arbetsgivaren frågar numera icke efter, om hans medhjälpare har den eller den examen. Han frågar blott efter, om han är lämplig för de uppdrag, vilka han anförtrot honom — således om han är rätte mannen.

Ni kan bli rätte mannen på rätta platsen, om Ni skaffar Er goda teoretiska kunskaper jämsides med att Ni sköter Ert dagliga arbete. Ni gör det bäst genom att Ni på lediga stunder studerar Hermods kurser — de erkänt bästa korrespondenskurserna i Skandinavien.

Ni vet inte när ett tillfälle till befordran kommer, men ett vet Ni, att Ni endast kan utnyttja tillfällena, om Ni står rustad med goda kunskaper. Skriv därför i dag till Hermods. I nästa vecka kan Ni så börja Edra studier.

Hermods Korrespondensinstitut

Grundat 1898 av H. S. Hermod, som grundlagt systemet "Undervisning pr korrespondens" i Sverige.

Slottsgatan 53 B.

Malmö.

Sänd mig gratis och utan förbindelse å min sida Er tidsskrift "Korrespondens" för sex månader jämte Ert illustrerade prospekt över den kurs eller det ämne, framför vilket jag ritat ett x.

Praktisk kurs i Svenska	Studentkurser	Merk. gymnasiekurs
Korta kurser i Svenska	Inträdeskurser för	Kurs för köpmän
Skrivning o. Räkning	olika fackskolor	Kurs för affärsanst.
Engelska, Tyska,	Trädgårdskurs	Kurser för kontorister
Franska, Ryska	Textning	Kurser för bokföra
Tekniska kurser	Nationalekonomi	Kurser för stenografer
Teckningskurser	Musikteori	Kurser för korresp.
Målningskurser	Offentligt uppträ-	Kurs för lagerförst.
Realskolekurser	dande o. Talarkonst	Kurs för förmän

Namn: .....

Adress: .....

Idun 84 3/2-29.

Hovmanicuristen JEANNE BOMANS Svält ej

myrrhatinktur, crèmes och puder tillfredsställa de högsta anspråk. Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Edra rumsväxter, giv dem "Plantagen", ett på vetenskaplig grund sammansatt koncentrerat växtnäringssalt. Garanterat äkta endast på originalburkar. Erhålles hos Kemikalie-, Frö- & Blomsterhandlare.

Kvinnorna i hemmen

göra inköpen för hemmen.

Skånska Dagbladet är landsortens mest spridda tidning och gästar sålunda dagligen flera hem än någon annan tidning. Härav följer, att kvinnorna i hemmen nås säkrast genom annonsering i SKÅNSKA DAGBLADET

SOM DE GAMLA SJUNGA SÅ KVITTRA DE UNGA

"PIX ÄR BRA
PIX ÄR BÄST"

skånsk student, som satt och läste på sin akademiska examen. Han satt här dag ut och dag in och grävde i litteraturen, och ända långt ut på nätterna spred det lilla talgljuset sitt dunkla sken över rummet.

Osvald Hege hörde icke till dem, som forcerade läsningen endast för att så fort som möjligt kunna bereda sig en plats ute i livet. Han läste för läsningens egen skull, för att sätta sig in i de vetenskapliga problemen och för att få kännedom om de gamla tänkarnas visdomsord. Men ibland, när han för ett ögonblick lade boken åt sidan, kunde han komma på underliga tankar. Då syntes honom hela världen tom och meningslös. Han satt där och funderade över människor och människors öden. Var det inte ett ständigt och evigt kretslopp, allt detta? Var det inte som den äldre lärde en gång sade till konungen av Zemire, när han så kort som möjligt skulle förtälja honom människornas historia: De föddes, de ledo och de dogo. Jo, och de fingo barn, och dessa växte upp och ledo och dogo. Det hade fortgått sedan tidernas morgon, och det skulle fortgå i oändlighet. Men vad var det då för mening i allt detta? Var det helt enkelt en nyck av naturen, att överhuvud taget liv hade kommit till? Var det kanske endast den fruktlösa kampen för lyckan, som höll generationerna uppe genom tiderna? Eller varför strävade mänskligheten efter att nå ett större mått av fullkomlighet? Varför satte var och en som mål att uppfostra sina efterkommande till att bli etiskt starkare individer, än han själv var? Var ej allt detta endast för att komma närmare lyckan; denna lycka, som var lika kortvarig som meteorens glans.

Eller trodde måhända mängden ännu i grund och botten på livet härnere endast som ett förstadium till något högre och bättre? Trodde den, att människosjälens flydde till eteriska höjder, sedan den lämnat kroppen, den jordbundna materien?

Han kunde icke hjälpa det, men han kunde icke tro.

Och varför strävade så många efter att nå ryktbarheten? Det

fanns väl knappast någon, som ej ibland med själens ögon såg sig upphöjd, beundrad och efter döden saknad och ihågkommen. Men vad var det väl med detta rykte, som för de flesta endast levde kvar under några decennier eller kanske sekler och som sedan i alla fall dog bort? Och likväl! Skulle ej även han vilja resa sig ett minnesmärke, som stode kvar genom tiderna? Hörde ej även han till dem, som traktade efter att få rista en outplånlig runa i kulturens historia? Jo, förvisso. Han kände det, men han förstod det ej.

Så kunde Osvald Hege sitta och grubbla timme efter timme utan att någonsin komma till klarhet.

Men en gång, när han lutade det trötta huvudet i händerna, föll han i en lätt och orolig sömn. Så småningom gled han över till drömmarnas underliga och oordnade rike.

Han såg sig själv ligga vid kanten av en bäck, så djup att han ej kunde skymta dess botten. Men då han skulle böja sig ned för att dricka av dess sakta porlande och underbart klara vatten, var det liksom, om hela bäcken rörde sig ifrån honom. Han kröp närmare och närmare, men åter flyttade sig vattnet längre bort. Han såg då upp och varseblev på den andra stranden ett klart sken. Och inne i skenet såg han en ung och skön man med vingar på skuldrorna liksom en av himmelens änglar. Han förstod då, att det var denne, som tog bäcken ifrån honom, och han ropade till honom: "Jag är törstig. Låt mig behålla vattnet." Men mannen därinne i det underliga ljuset svarade honom med hög och ren röst: "Detta är ett källflöde till Mimers brunn, och av detta vatten får ingen dödlig dricka. Be mig eljest om vad som helst. Jag skall uppfylla din önskan, även om den gäller själva lyckan. Men över Mimers källor råda endast Nornorna."

Osvald Hege förvånades, och han frågade mannen: "Vem är då du, som talar så underligt och giver så underliga löften? Är du måhända den evige själv?"

Under det han talade, såg han plötsligt, att skenet hade försvunnit. På den andra sidan av bäcken stod endast en enögd gam-

mal man med en käpp i handen. Men då den gamle talade, var det åter den härligt klara stämman, som hördes ut över vattnet.

"Väl är jag evig och allvis även. Jag är Oden, dina fäders gud, och jag är beredd att uppfylla vad helst du än önskar."

"Näväl, är du Oden, och vill du giva mig något stort, låt mig då slippa lyckan, denna fadda och unka lycka, som icke varar och som saknar betydelse för mänskligheten som helhet. Men låt mig resa över all världen och lär mig känna all världens folk. Giv mig förmåga att tolka människornas tankar, att spela på människosjälens finaste strängar så, som ingen har spelat förut. Giv mig ett namn, som är känt över alla världen och som icke glömmes till evig tid."

"Däraktiga människobarn? Med sådan ära vinnes ej Valhalla. Men din önskan skall bli uppfylld. Ditt namn skall bli känt som kanske inget tillföre. Du skall få förmåga att tränga till djupet av människors själar, och barderna i Breidablick skola fröjdas över att jorden ännu kan fostra en son som du.

Du skall få smaka ryktbarhetens sötma, men du skall ock få tömma dess bitterhets kalk i botten.

Olyckligare blir du än någon annan av Midgårds söner, till dess Ragnarök stundar.

Men du har önskat det, och jag skall uppfylla din bön."

Och så försvann synen. Drömmen var slut, och Osvald Hege satt åter vid sitt skrivbord, lutad över de stora böckerna. Men han kände, att drömmen etsat sig fast i hans minne. Han tyckte, att det liksom hänt honom någonting, som han alltid hoppats på, men som han aldrig haft mod att tänka till slut. Nog skulle han väl, om han i verkligheten haft samma tillfälle, ha valt på samma sätt som nyss. Nog skulle han väl arbeta och sträva redligen för att nå målet. Och så finge tiden visa, hur det skulle lyckas honom.

*

Tiden!

Ja, tiden sviner hän. Vårens blommor kläda marken. Men dagarna bliva längre. Färgrikare blir blomsterprakten. Högsommaren

är inne. Så börja snart höstens stormar. Träden fälla sina löv, och vintern stundar. De vita flingorna sänka sig ned över Nordens riken. Men solen tittar fram och smälter åter drivorna. Det blir vår igen, och ett år har svunnit hän.

Men sanden i Tidens stora timglas slutar aldrig att rinna. År gå efter år, och människorna åldras.

Osvald Hege är gammal nu, och håret har grånat vid tinningarna.

Osvald Hege!

Få äro väl, de, som ej ha hört talas om Osvald Hege, filosofen, tänkaren.

Vida har han farit omkring i världen. Underliga ting har han sett, och underliga människor har han träffat. Ingen känner väl som han västerlandets filosofer, och ingen har väl som han lyckats tränga in i Orientens mystik. I Indiens pagodor har han sett prästinnornas dans framför avgudarnas bilder, och vid indianernas lägereldar har han lyssnat till sångerna om Gitche Manitou, den starke.

Han har skildrat alla religioner, och ett nytt ljus har han kastat över folkens kultur.

Få äro väl de, som ej beundra Osvald Hege, filosofen, tänkaren.

Få äro väl de utmärkelser, som

ej kommit honom till del. Så har han då kommit åter från sin stora resa. Kommit åter till den lilla staden, där han tillbragt sin ungdoms år.

Och här går han ensam omkring och gräver i minnena. Mycket har ändrats, sedan han var här den sista gången. Många har skövlat, och annat har ersatts med nytt. Men det gamla korsvirkeshuset med de bukiga fönsterrutorna, det står ännu kvar, och det bjuder ännu samma bild som förr.

Så kommer det sig, att Osvald Hege än en gång får sitta vid fönstret i den lilla vindskupan och se in i den gamla kastanjens lumiga krona.

Och då kommer han att tänka på allt det, som hänt honom, sedan han satt här sist. Han liksom rekapitulerar sitt liv i tankarna, granskar och sovrar innehållet.

Många och rika ha väl de ljusa punkterna varit, tillfällena, då det

upplevda framstått i säreget skimmer, då han upptäckt något nytt och betydelsefullt, eller då han blivit hedrad och firad bland främlingar.

Nog har han väl nått ryktbarheten. Nog har han väl förverkligat sin ungdoms dröm.

Men.

Är det icke likväl så, att ynglingens sinne är annorlunda än åldringens? Det som för den förre stått i gyllene skimmer, har för den senare förlorat sin starkaste glans. Det som för den förre var odödligheten, är för den senare endast ryktbarheten.

Ett massornas skrän med massorna. Ett skal kring ett intet, ty snart skola massorna hava nya gunstlingar, och då finns för de gamla ingenting kvar.

Men odödligheten?

Hur skall man då nå odödligheten?

Ja, därpå svara alla religioner, och alla svara de på olika sätt. Men Osvald Hege, filosofen, tror ej på religionerna. Han är färdig med problemet odödligheten. När livet är slut, så är det slut. Odödligheten finnes icke och kommer aldrig att finnas.

Och det är därför, som han är missbelåten med sin ungdoms dröm. Missbelåten med tomheten och ensamheten.

Ensamheten! Ja, visst är han ensam, Osvald Hege, gammelmannen.

Borta äro alla de, som en gång voro hans. Sedan länge vila de under vita stenar. Och länge dröjer det väl ej, innan han får vila hos dem.

Men när slutet en gång har kommit, vem skall väl då sluta Osvald Heges ögon för den sista, långa sömnen? Någon främling blir det, vilken som helst.

Ingen sörjande son skall stå vid Osvald Heges bår och ingen gråtande dotter. Den lyckan är honom icke förunnad.

Lyckan! Det var ju lyckan, som Osvald Hege hade vräkt ifrån sig som ett intet för att sträva efter odödligheten, efter den skimrande villan.

Men när han nu sitter här och tänker i ensamheten, så står lyckan för honom i annat ljus än förr. Han förstär, att varje män-

(Forts. å sid. 143.)

Nå, hur smakar det?

Utomordentligt!

FALU- ÄTTIKA

I APELSINERNAS TID.

"Förr i världen var det riktigt högtidligt, när det vankades en apelsinklyfta per man", brukar en gammal tant berätta. Undra på, om hon häpnade över en pensionshistoria om kappätning på apelsiner. Ungdomarna hade slagit vad om vem som skulle kunna äta de flesta. Berätterskan hade ätit 30 men blev grundligt distanserad av sina medtävlare.

Från en oansenlig begynnelse — som ett vid högtidliga tillfällen använt förfriskningsmedel — har apelsinen vunnit allt vidare spridning och utgör nu en mycket viktig handelsvara. Förbättrade kommunikationer har underlättat importen, och väldiga båtlastar avleveras i Sverige. Huvudsakligen är det italienska och spanska apelsiner, som komma oss tillhanda. Apelsinen har kommit allt mer och mer in i medvetandet inte bara som en läskande delikatess utan även som en flitigt använd beståndsdel i den direkta matlagningen särskilt i form av efterrätter, marmelader och drycker. Nedan ges några exempel på olika anrättningsätt. Vid uppköp av apelsiner bör man se till att de ha tunt skal, äro saftiga (kännas tunga) och med utpräglad aromatisk lukt. Vid beredning av saft och marmelad blir resultatet i allmänhet så mycket bättre och rikligare, om man väljer förstklassig vara, än om man använder sig av de små billiga. Ätminstone är det skäl i att taga dessa synpunkter med i beräkningen, då man jämför priserna. I ett större hushåll är det emellertid givetvis uträkning att köpa en hel låda apelsiner, då det brukar ställa sig betydligt billigare än att köpa dussinvis. De måste sedan förvaras på svalt men frostfritt ställe. Visa de tecken till förskämning, måste de genast gallras för att ej smitta varandra och sedan användas så fort som möjligt.

Fyllda apelsiner (för 6 pers.).

6 apelsiner, 180 gr. socker (därav 10 sockerbitar), 3½ dcl. vatten, 10 blad gelatin, (½ dcl. vitt vin).
Till garnering: 2 dcl. tjock grädde, jordgubbssylt.
Ett lock skäres av apelsinerna; de holkas ur med silversked, och saften tillvaratages noga och silas. Medan apelsinerna ännu äro hela, river man några

Prova vår av kännare
högt uppskattade

**KLASS II
PILSNER**

A.-B. HEMBRYGGERIET
HELENEBORGSG. 15, STOCKHOLM
TEL. Söder 37045, Söder 37046.

Hembäres direkt till privathushåll.

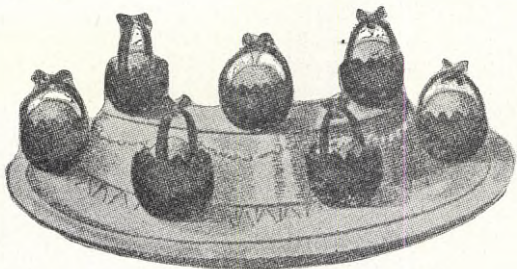

sockerbitar mot skalen, så man får med något av smaken på dessa (tillsammans rivna skalet av i apelsin). Gelatinet sköljes i kallt vatten och lägges i en kastrull tillsammans med vattnet, apelsinsaften och sockret. Blandningen upphettas, tills gelatinet och sockret smält. De urholkade apelsinskalen läggas i kallt vatten en stund, uddas i övre kanten med en sax och fyllas med gelén, när den är något avsvalnad. De ställas sedan på kallt ställe några timmar eller över en natt. När innehållet stelnat, lägger man på en topp av hårt vispad grädde samt en klick jordgubbssylt.

Apelsinfromage i korgar (för 6 pers.).

Till korgarna: 6—12 apelsiner.
Till fromagen: 4 äggulor, 150 gr. socker, saften av 6 apelsiner, (skalet av 1 apelsin), 7—8 blad gelatin, 3 msk. varmt vatten, ½ lit. tjock grädde.
Apelsinerna torkas väl. På halva apelsinen tager man bort skalet utom ett band mitt över av ungefär 1 cm. bredd, som skall utgöra grepe på korgen. Försiktigt lossar man sedan fruktköttet från skalet och gräver ur apelsinen. Saften tillvaratages noga. Korgarna läggas i kallt vatten och garneras genom att udda med sax, (se bilden).

Äggulor och socker röras kraftigt tillsammans. Om blandningen smular sig, kan man då och då tillsätta en tsk. av apelsinsaften. När massan är tjock och pösigt, tillsättes gelatinet upplöst i vattnet; under tiden måste man vispa grundligt. Omedelbart blandar man in först apelsinsaften och sedan försiktigt den till hårt skum slagna grädden. Om man så vill, tillsättes även skalet av en apelsin, som befrias från det vita och skäres i små tärningar. Mas-

Apelsinfromage i korgar.

san hälls i de förberedda korgarna, vilka ställas på kallt ställe några timmar innan de serveras. Resten av fromagen (om man tagit endast 6 korgar) hälls i en vattensköljd och sockrad form, får stelna och stjälpes upp först på skålen. Korgarna placeras på och omkring.

Apelsinblanc-mangé (för 6 pers.).

6 apelsiner, ¾ kkp socker, ¾ kkp jordgubbssylt, 100 gr. biskvier.
Blanc-mangé: 3 dcl. tjock grädde, 2 msk. vaniljsocker, 2 blad gelatin.
Till garnering: Av biskvierna och jordgubbssylten.
Apelsinerna skalas, skäras i skivor och befrias från kärnor. Apelsinskiivorna sockras ned i en skål och jordgubbssylt och biskvier läggas på. Till blanc-mangén vispas grädden till hårt skum och smaksättes med vaniljsocker. Gelatinet sköljes i kallt vatten, löses upp i ljumt vatten och tillsättes under kraftig omrörning. Frukten täckes med större delen av blanc-mangén; resten spritsas ut i mönster, sedan det blivit halvstelt. När blanc-mangén stelnat garneras ovanpå med sylt och biskvier.

Kall apelsinpudding (för 6 pers.).

Saften av 4 apelsiner, rivna skalet av en apelsin, ½ kkp socker, 3 äggulor, 4 dcl. tjock grädde, 6 blad gelatin.
Apelsinsaften, det rivna skalet, sockret och äggulorna blandas i en kastrull och får under vispning sjuda, tills krämen tjocknar. Vispningen fortsättes tills krämen svalnat. Gelatinet sköljes i kallt vatten, löses upp i ljumt vatten och inblandas försiktigt i krämen, sist tillsättes den till hårt skum slagna

För hemmets

bestånd även vid familjederns eventuella bortgång erbjuder en livförsäkring full trygghet. Den bör dock tagas i ett solitt livbolag med starka fonder. Ett dylikt är

Allmänna Lif

försäkringsbolaget

Strandvägen 5 A, Stockholm.
Begär prospekt och upplysningar.

grädden. Smeten hälls i vattensköljd och sockrad form och ställs på kallt ställe att stelna (c:a 3 timmar). Puddingen stjälpes sedan upp och garneras med kanderade apelsinklyftor och spunnet socker.

Apelsinglace.

Man kan utesluta gelatinet i föregående beskrivning, hälla krämen i glaceform och frysa den.

Kanderade apelsiner.

Till sockerlagen: 400 gr. socker, 2 dcl. vatten, ½ tsk. ättikssprit.

Apelsinerna skalas noga. De kunna sedan kanderas hela eller i klyftor. Skola de kanderas hela är det trevligt att garnera dem med blad och stjälk av svagt grön mandelmassa.

Till mandelmassan: 100 gr. sötmandel, 125 gr. pudersocker, 1 msk. vatten, grön karamellfärg.

Mandeln skällas, males och stötes tillsammans med sockret och lite vatten, tills massan blir smidig och formbar. Den färgas svagt grön, och härav formas blad och stjälkar.

Socker, vatten och ättikssprit sättes på i en karamellskopa (av oförtent koppar) eller aluminiumkastrull och får koka utan att man rör i lagen, tills den håller karamellprov, d. v. s. när en droppe hälls i kallt vatten skall den bli hård och spröd. (Så länge provet kännes segt mellan tänderna, är lagen icke färdig.) Skopan eller kastrullen lyftes genast av elden, apelsinen (eller klyftan) lägges ned i lagen och vändes försiktigt med ett par gafflar. Man får under tiden noga akta sig för att sära frukthinnan. När frukten är kanderad runt om lägges den upp på en oljad (eller med smör smord) porslinsskärbräda eller stekfat. Mandelmasselbladen lägges genast på, och stjälken fastsättes med litet av lagen.

Kanderade apelsiner användas till garnering av efterrätter eller som förfriskning. De böra tillagas så sent som möjligt, då de annars lätt börja safta sig.

Apelsinsufflé (för 6 pers.).

Saften av 2 apelsiner, rivna skalet av ½ apelsin, 3½ dcl. vatten, 100 gr. vetemjöl, 100 gr. smör, 100 gr. socker, 4 ägg.

Kronan och stgillet
garanterar kvaliteten

Skultuna

Slottsfrun och torpormor bjuda med samma stolthet sina gäster uren blänkande kopparkaffe-panna från Skultuna.

EKSTRÖMS

VANILIN- SOCKER

LUCKS UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING

4.90 PER KG

PAKET
FRAKTFRETT 2 1/2 KG 12.25
PERCY F. LUCK & Co.
STOCKHOLM.

VÄVSKEDAR

av rostfritt material. Obs. denna fördel! Skyttlar, spännare, solv m. m. för hemslöjd.

NYHET! alla väverskor bör "BOBIN!" köpa vår patentrade bobin-växel. Begär vår nya illustr. katalog och prisuppgift. Sändes gratis.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik
Rikst. 1028. Borås. Rikst. 1028.

"BABYUTSTYRSLAR"

verkl. förstkl., kompl. utst. kr. 7, extra fin kr. 9, lyxutf., handarb., kr. 12, bär mantel kr. 3, d:o m. handarb. kr. 4.50 Lakan och örngott av noblessäv, äkta knypl. spetsar kr. 7. Mönster följer Clara Lindqvist, Kvarngat. 20, Borås

Den omtänksamma

Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Telefon Drottningholm 20 och 190

Drick

KLASS I

Norrmalms Bryggeri A.-B.

Tomtebogatan 11
STOCKHOLM
Tel. V. 6098. Tel. V. 18585.

SVENSKA TRYCKERI- AKTIEBOLAGET

STOCKHOLM

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: Norr 32955

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Apelsinsaften och vattnet kokas upp, mjölet skakas i och smeten får under flitig omrörning koka, tills den blir tjock. Medan den ännu är varm tillsättes smöret. Då smeten svalnat, röres äggulorna ner en i sänder,

apelsinskalet tillsättes, och de till hårt skum slagna äggvitorna blandas försiktigt sist i smeten. Denna slås i smord, eldfast form och gräddas i medelvarm ugn. Serveras genast med jordgubbs- eller hallonsylt.

IDUNS KÖKSALMANACKA.

(3—9 febr.)

SÖNDAG. *Frukost:* Biff av svinfilé med små ärter; smör, bröd, ost, ansjovis; kaffe eller té, Österbykaka. — *Middag:* Grönkål med förlorade ägg. Blandad köträtt: murkelspäckad oxfilé och kokt tunga med legymer. Rysk smörkrämstårta.

MÅNDAG. *Frukost:* Inlagd sill med stuvad potatis; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Kalvorre med stuvad skärbönor. Körsbärskräm med mjölk.

TISDAG. *Frukost:* Bräckt skinka med spritsad potatis; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Lax i frityrdeg med kaprissås och potatis. Havresoppa med katriplommon.

ONSDAG. *Frukost:* Kokt omelette med jordärtskockor; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Ugnstekta sik med gräddsås. Äppelcharlotte.

TORSDAG. *Frukost:* Korvkaka med smält smör; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Brynt vitkålsoppa med frikadeller. Jästväfflor med sylt.

FREDAG. *Frukost:* Kokt frankfurterkrov med pepparrot och potatis; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Persiljespäckad fårstek med legymer. Apelsinblancmangé, (se ovan).

LÖRDAG. *Frukost:* Kalvsylta med rödbetor och potatis; smör, bröd, ost; kaffe eller té, vetebröd. — *Middag:* Stuvad lake med potatis. Grahamstårta.

Österbykaka. 2 tsk. brun farin, 2 tsk. vete-mjöl, 1 tsk. gräddmjölk eller sur mjölk, 2 ägg, 2 msk. skirat smör, 1 tsk. bikarbonat, citron, kanel, pommeransskal, nejlikor, skuren mandel, kardemumma efter smak.

En gjutjärnsanna smörjes väl och beströs med stöta skorpor. Mjölet siktas och blandas med sockret och kryddorna. Ägg och mjölk vispas upp och tillsättes. Bikarbonaten, upplöst i litet ljum mjölk, inblandas väl jämte smöret och smeten slås i formen och gräddas i medelvarm ugn.

Rysk smörkrämstårta (för 6 pers.). *Sockerkaka.* 4 ägg, 200 gr. socker, 50 gr. potatismjöl, 50 gr. vete-mjöl.

Smörkräm: 4 äggulor, 100 gr. socker, 1 dcl. grädde, 150 gr. osaltat smör.

Till fyllning och garnering: 1 kkp hallonsylt, 25 gr. sötmandel.

Till sockerkakan vispas ägg och socker kraftigt, tills blandningen blir tjock och pösig, då tillsättes mjölet litet i sänder. Smeten hälls i väl smord och mjölad form eller stekpanna och gräddas i god ugnsvärme.

Till smörkräm blandas äggulorna, sockret och grädden i en kastrull, och blandningen får under kraftig vispning sjuda till en tjock kräm, som sättes att kallna. Smöret röres, tills det blir smidigt, och den kalla krämen inarbetas lite i sänder.

Sockerkakan delas i tre bottenar. På en skål lägger man först en botten med ett lager av smörkräm sedan en botten med ett lager hallonsylt, som täckes med den tredje kakan. Hela tårtan bestrykes med smörkräm och garneras med spritsad smörkräm och rostade mandelstrimlor.

Kalvorre (för 6 pers.). Ett stort formvetebröd.

Kalvfärs: 500 gr. benfritt kalvkött, 100 gr. späck, 1 ägg, 1—1 1/2 kkp bröd, (inkräm av formbrödet), 4—5 dcl. mjölk, 2 tsk. salt, 1/2 tsk. vitp.

Till stekning: 60 gr. smör, kokande buljong eller vatten.

Brödets bukiga översida skäres bort längs efter, och resten holkas ur. Köttfärsen beredes på vanligt sätt (brödet skall vara väl uppmjukat i mjölken, innan det tillsättes). Den väl smaksatta färsen, som bör vara lös, lägges i det urholkade formbrödet. Smöret brynes i en långpanna, det fylla brödet ställes på och stekes i ugnen under flitig ösning, tills köttfärsen är färdig. Serveras med sin sky och helst med grönsaker till.

Lax i frityrdeg (för 6 pers.). 12 medelstora laxskivor (saltad rökt lax).

Frityrdeg: 60 gr. mjöl, 3/4 dcl. ljumt vatten, 1 litet ägg, 15 gr. smält smör.

Till kokning: Flottyr.

Mjölet siktas och lägges först i bålen. Vattnet tillsättes under flitig omrörning. Ägget vispas sönder och arbetas in jämte det smälta och avsvagnade smöret.

Laxskivorna doppas i frityrdegen och kokas omedelbart i rykande het flottyr. När ytan är vackert brun, tagas bitarna upp med hålslev och lägges på gråpapper att rinna av. Serveras mycket varma.

Äppelcharlotte (för 6 pers.). 12 vetebröds-skivor, 50 gr. smör, 3 ägg, 3 1/2 kkp mjölk, 1 1/2 kkp äppelmos, 1 dcl. punsch.

Brödsnivorna bestrykas med smör och mjukas upp i en blandning av ägg och mjölk, som vispas tillsammans. En väl smord form beklädes i botten och på sidorna med smörgåsar och sedan lägges mos och brödsnivor varvvis. Översta lagret bör vara smörgåsar. Resten av äggblandningen hälls över, och puddingen gräddas i medelvarm ugn, tills den stannat och fått vacker färg. Innan den serveras sticker man hål med en gaffel och dränker puddingen med punsch.

Serveras varm.

Jästväfflor (för 6 pers.). 5 kkp. mjöl, 2 ägg, 8 1/2 dcl. gräddmjölk, salt, 12 gr. jäst.

Till stekning: Smör.

Mjölet siktas i en bål, mjölken tillsättes litet i sänder under flitig omrörning. Äggen vispas och blandas in. Saltet tillsättes och sist jästen upplöst i litet värmd mjölk. Smeten får stå en till två timmar för att jäsa och gräddas sedan på väl upphettat och smort väffeljärn.

kontrollerade
tuberkelfria
NEN:S BARNMJÖLK
i förseglade
glasflaskor

För återför-
säljare:
Telefoner:
7041, Norr
7041

HÄLSA

GENOM
DR. HEILBRUNS
VÄRMEKUDDE

Om den icke finnes på Eder plats,
erhålls närmaste återförsäljares adress
gm Generalagenten.

Bernhard Rydholm, Stockholm 6.

SVENSKA ELDBEGÄNSEL FÖR- ENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm.
Öppen 10—4, lörd.- o. helgdagsaftnar
10—2.

Tel. Norr 2200 för eldbegängelser
Tel. Norr 2280 för medlemsanmälningar
Urnor — Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Ny upplaga

av

IDUNS KOKBOK

av

Elisabeth Östman-Sundstrand

utkommen

Pris Kronor

6:—

Rekvirera genast å närmaste
bokhandel eller direkt å

IDUNS EXPEDITION,
Mästersamuelsgat. 45, Sthlm.

Drick **Champis**

överallt —
men begär
det halt!

RING bryggerier och vattenfabriker.

FYRTORNETS KONSERVER

För sasonen nya

SILL-INLÄGGNINGAR

såsom Aptitbitar, Kungssill, Slottssill, Briosill, Turistsill, Lunchsill.

Allt gott folk.

både unga och gamla, friska och sjuka, alla behöva **Frukt-salt-Samarin**. I staden eller på landet, i hemmets lugn eller ute på resa, överallt är **Samarin** lika oumbärlig.

När arbetslusten fattas, när dåsigheit och olust inställa sig, tag ett glas härligt brusande **Samarin**, ty intet är så stimulerande till energi. Det verkar välgörande och skyddande och ger hela organismen en genomgripande rensning från otjänliga ämnen; ett huvudvillkor för kroppens sundhet och välbefinnande.

Frukt-salt-Samarin
HALLER FYSIKEN FIN

Samarin kostar kr. 2,50 pr fl. och säljes överallt. Obs! Ej i lös vikt.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

Begär alltid Vitruums tillverkningar:
Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel. Nedsatt pris.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat. Nedsatt pris.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande o. mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättmält fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist o. svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna. Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvaru-centrals Laboratorium, Sthlm. Samtliga preparat finnes på alla apotek.

Infört genom
Stockholms Läkareförening

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. Maj:ts medgivande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Centralinstitutet.

Kursen, 2-årig börjar d. 15 sept. Prosp. på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Sthlm.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklinik.

Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar

Dr. A. Karsten

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut

Kungsgatan 60, Stockholm

PLATS SÖKANDE

Bildad flicka

önskar plats i liten familj. Kunnig i enklare matlagning och bakning. Någon lön önskvärd. Svar till "Villig", Annonsskont., Odengat. 37, Stockholm.

Ung bildad flicka

önskar såsom hjälp o. sällskap komma till bättre familj, som bet. fam.-medlem. Ref. fordras o. givas. Svar till "Kunnig i maskinskrivning", Iduns exp.

(Forts. fr. sid. 140.)

niskas lycka i grunden alltid mynnar ut i ett: förmågan att fortleva i kommande generationer och förmågan att låta dessa lära det skönaste och bästa, man tänkt.

Allt det där andra, som finnes vid sidan, det är varken lycka eller olycka. Det är endast tillfälligheternas lek.

Men egenskapernas arv från släkte till släkte och deras ständigt fortgående sovring och förädling, vad är väl det annat än själens väg mot evigheten, mot odödligheten?

Den vägen spänner över all världen. Som en gyllne bro binder den tiderna samman. Genom mörker och köld går den fram, och ljus och värme äro dess färdmän.

Den vägen heter lycka.

Och Osvald Hege förstår bättre än förr de underliga ord, som Allfadern fällde för länge sedan?

"Olyckligare blir du än någon annan av Midgårds söner, till dess Ragnarök stundar."

Ätminstone nu, här på platsen för hans ungdoms drömmar, känner han det som vore det sanning.

Gärna skulle han väl lämna den ära han vunnit, om han finge göra sitt val på nytt.

Men fåfängt lutar han huvudet i händerna och mumlar för sig själv:

"Kom tillbaka, o, Oden, store och vise gud. Kom tillbaka och giv mig lyckan."

Ingen finns det, som svarar honom. Ingen utöver vårvinden, som sakta drager förbi hans fönster.

"För sent, för sent", viskar den, och så far den vidare fram över den gamla universitetsstaden. Fram över den milsvida slätten. Fram över de små skogsdungarna, där sippona just nu blommar.

Birger Swenson.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Två ensamma damer. Jag tycker inte att Ni skall börja leva på pengar när ni inte har mera. Hyr två rum och bo själva i det ena, under det att Ni hyr ut det andra. Ni kan eventuellt passa hyresgästen, om det är en dam. Vårt levnadssätt kan ju vara så olika, det beror ju på vad man fordrar av livet. Jag vet två ensamma damer, som också levde på pengar. Så smälte naturligtvis pengarna samman. En dag frågade de en bekant, vad hon tyckte de skulle ha till middag. Då nämnde den bekante en enkel rätt, som hon själv ofta hade i sitt hem. Då ryckte damerna på axlarna och sade: "Äh, sådant tarvligt äro vi inte vana vid." *Ebon.*

FRÅGOR.

Finns bland Iduns läsarinna, som skulle vilja giva ett råd till

dam bosatt i Stockholm, hur hon skall kunna erhålla någon arbetsförtjänst. Hade önskat få något i sömnads- eller handarbetsväg, men är även tacksam för annat gott förslag. Till den som vill giva handledning, lämnas ev. någon ersättning. Är även villig samarbeta med aktningsvärd dam i förhoppning att både trevnad och gott arbetsresultat skall kunna erås.

Arbetsglädje.

Kan någon av Iduns läsarinna giva mig beskrivning på hur man tillagar s. k. ischoklad.

Tacksam Bohusländska.

Kan någon vara god säga mig vad de böcker heta, där dikterna *Snuva* och *Skolfrokens nya hatt* finnas införda?

Ainas mamma.

En god tidsindelning.

Indela din tid noga och väl och följ tidsindelningen säkert och bestämt.

En god tidsindelning är som en väl sammansatt måltid. Man får inte börja på efterrätten och äta sig halvmätt eller helt mätt av den till förfång för förrätten, som i så fall inte smakar.

Särskilt om man har ett förvärvsarbete eller har ett hushållsarbete, som tar en god del av ens dag får man noga indela den lediga tiden.

Ett förvärvsarbete som tvingar en att sitta inne många timmar å rad, eller ett husligt arbete som gör, att man får vistas i ett kök många timmar å rad — detta arbete, säga vi, kräver, när den lediga tiden kommer — *rörelse i frisk luft* — inte läsning och inte handarbete omedelbart — utan en promenad.

Rörelse i frisk luft styrker utomordentligt — de som inte prova på detta, som inte göra detta dagligen — gå miste om mycket. Sinnet blir tungt och dystert, om man ej har daglig rörelse i frisk luft. Den som föresätter sig att dagligen gå ut en stund — helst hurudant vädret än är — vinner sinnets spänstighet, ro i hjärtat, frid och glädje i själen. Allt ledsamt blåser bort. För alla människor finns det ett eller annat som vill oro sinnet, kasta skuggor in i den ljusaste dag — allt detta blåser av sig själv bort, om man var dag går ut ett slag. Detta gick på rim, så det är sant.

Indela bara din tid och du skall alltid få tid till en stunds rörelse i frisk luft varje dag. Håll styvt på detta. Det blir en rekreation för både kropp och själ. Många säga att de ha inte tid. Men det som man gärna vill, har man alltid tid till.

Människorna ha t. ex. alltid tid till att prata.

PENSIONAT OCH INACKORDERINGAR

Gammal ensam dam

i behov av hjälp och sällskap erbjudes att som inackordering dela ett gott och välordnat hem i mellersta Sverige, med ensamstående 40-årig dam. Solig vän. Värmel. V.C. Sommaren på landet. Svar till "Kärleksfull vård", Iduns exp.

Drottning Victorias Vilohem på Öland

mottager under tiden 15/5—30/9 1929 intill 24 kvinnliga gäster, som äro i behov av vila. Sökande får vistas vid hemmet tresex veckor. Avgiften utgår allenast för vivre med 2 kronor 75 öre om dagen.

Närmare upplysningar meddelas av H. M. Drottningens Centralkommitté, Kungl. Slottet, Stockholm, dit ansökningar, åtföljda av rekommendation av präst eller annan ortsmyndighet samt läkarebetyg böra sändas före den 1/3.

Vid Vilohemmet anordnas även under ledning av utexaminerad skolkökslärarinna *hushållskurs* under tiden 1/5—30/9. Tio elever mottagas. Avgiften utgör 90 kronor per månad, inberäknat vivre.

Upplysningar om hushållskursen lämnas av hushållskursens lärarinna, fröken Inga Heüman, Svenljunga, till vilken ansökningar skola ingivas före den 1/3.

Bratteborgs Hushållsskola

STRÖMSFORS.

börjar ny 2 mån. kurs 19 mars. Om-sorgsfull undervisning i matlagning, baka, dukn., konserv., konditori, char-kuteri, stöjd, hemvård m. m. Skickliga lärarinnor. Gott hem. Prospekt mot porto.

Om en människa med ont om tid blir till exempel inspirerad av ett ämne eller indignerad över något, *då* hinner hon alltid att prata, hur ont om tiden hon än har, därför att allt det hon har inom sig vill ut.

Om den indignerade, i stället för att prata, många gånger onda ord, om hon i stället gick ut — när nu tiden ändå blir förspild, — så skulle hennes vredgade sinnesstämning blåsa bort aldeles av sig själv. Ja, rörelse i frisk luft helst dagligen, gör underverk helt enkelt, förlänger livet, ger krop-

G. Aronsons Vävskola

börjar d. 12 febr. längre o. kortare väv-kurser. Underv. lagd praktiskt, goda resultat uppnås på kort tid. Särskilt lämplig för blivande vävl. och yrkesv. Ref. från f. g. elever. Låga kursavgif-ter. Upplysningar o. förfrågningar be-svaras. Adr. Kristinehamn. Tel. 1115.

pen och själen ökad hälsa och mycket annat gott.

Indela alltid din dag så, att du får tid till en stunds rörelse ute i frisk luft. Du längtar till denna stund, som när ett nöje vinkar. Rörelse i frisk luft kan ersätta mångt nöje, ja, till och med överträffa mycket av det som en hel del kalla nöje. *Ebon.*

"För bok över dina utgifter, och du skall till din häpnad få se, vad det ena och det andra stiger till."
Samuel Smiles.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.

Avesta: Avesta-Posten.

Bollnäs: Tidningen Ljusnan.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falkenberg: Hallands Nyheter.

Falun: Falu-Kuriren.

Gävle: Gefle-Posten.

Halmstad: Tidningen Halland.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad.

Härnösand: Härnösands-Posten.

Hörby: Mellersta Skåne.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.

Köping: Bärgslagsbladet.

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mjölby: Mjölby Tidning.

Mora: Mora Tidning.

Motala: Motala Tidning.

Nyköping: Södermanlands Läns Tidning.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Plteå: Norrbottens Allehanda.

Skara: Skaraborgs Läns Tidning.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad.

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Strömstad: Strömstads Tidning.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Sätters Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Söderköping: Söderköpings-Posten.

Södertälje: Södertälje Tidning.

Sölvesborg: Sölvesborgs-Tidningen.

Tranås: Tranås Tidning.

Trälleborg: Trälleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Uppsala: Tidningen Uppsala.

Vadstena: Östgöta-Bladet.

Visby: Gotlänningen.

Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonssblad.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Västerås: Westmanlands Allehanda.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

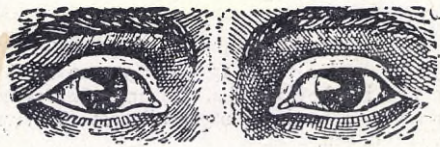
Örnsköldsvik: Örnsköldsviks Allehanda.

Östhammar: Östhammars Tidning.

ARTI HEMFÄRGER
äro utan jämförelse bäst.

A. B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

MAZETTI'S ÖGON-CACAO

delikat — kraftig — hälsosam

Högsta näringsvärde! Lämnar ingen bottensats!

Denna cacao är genom sin absoluta renhet, överlägsna styrka och delikata smak ett hälsosamt och kraftigt näringsmedel.

Åtgår endast för cirka 2 öre till en kopp.

Vår billigare

kvalitet

MAZETTI'S KUNGS-CACAO

garanteras också ren och oförfalskad.

Obs! Våra ännu billigare kvaliteter, paketerade och i lös vikt.

2^{1/2}
öre

En portion gröt
kostar endast

2^{1/2}
öre

FRI

*från huvudvärken —
för 10 öre*

Det låter otroligt — men är dock sant! Ni behöver endast taga 2 GLOBOID-tabletter — de kosta 5 öre pr st. — och huvudvärken är som bortblåst. GLOBOID är ett ypperligt medel vid förkylning och influensa samt skänker snabb lindring vid reumatiska smärtor, gikt, tandvärk etc. Se därför till att Ni ständigt har GLOBOID tillhands, ty när Ni minst anar det kan värken vara över Eder.

GLOBOID framställes efter originalrecept av professorn vid Upsala Universitet Med. Dr. E. Louis Backman.

GLOBOID fås på alla apotek.

20 TABL. 1:-

40 TABL. 1,80

GLOBOID

MYA STRUMPAN

En fulländad strumpa
vad passform, styrka
och kvalité beträffar.